

DE STER

97E JAARGANG

NUMMER 5

DE KERK VAN JEZUS CHRISTUS VAN DE HEILIGEN DER LAATSTE DAGEN

MEI 1997

MEI 1997

DE STER

OP DE OMSLAG: (voorkant) Christian Tarjei Gylseth (16) uit de wijk Oslo, ring Noorwegen. (Achterkant) Noorse priesters en lauwere meisjes op een jeugdconferentie. Zie 'De last delen', blz. 10. (De foto's op de omslag zijn van Janet Thomas en Bryant Livingston.)

OP DE OMSLAG VAN DE KINDERSTER: De doop van een achttienjarige meisje in Roi Et (Thailand). (Foto uit *The Mission*, met toestemming van Acey Harper.)

ARTIKELN

- 2 BOODSCHAP VAN HET EERSTE PRESIDIUM: KENMERKEN VAN GELOOF
PRESIDENT THOMAS S. MONSON
- 16 STILSTAAN BIJ DE FOUTEN VAN ANDEREN – DE GEESTELIJKE GEVAREN
MARK D. CHAMBERLAIN
- 21 ZOU IK NOG WELKOM ZIJN? AURELIA S. DIEZON
- 26 'HOE KAN IK RUTH HELPEN?' RUTH HARRIS SVANER
- 28 EEN STUIVER EN EEN PAREL JERRY BORROWMAN
- 34 O PIONIERS! EEN KEUZE UIT RECENT VERVAARDIGDE
KUNSTWERKEN OVER DE PIONIERS
- 38 OP EEN GEWONE DONDERDAG GABRIELLE LAROSE
- 40 PIONIERS IN DE ANDES ALLEN LITSTER

VOOR DE JONGEREN

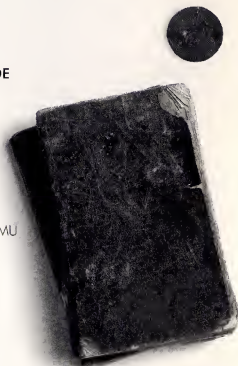
- 8 NAAR HUIS TIJDENS MIJN ZENDING SREE DEVI KOMMU
- 10 DE LAST DELEN JANET THOMAS
- 14 HIJ ZAL HET ME VERTELLEN TERRIE LYNN BITTNER
- 22 VRAAG EN ANTWOORD: IK BEN LID VAN DE KERK.
WAAROM BEN IK DAN NIET GELUKKIG?
- 32 FIJN AFSTEMMEN LISA M. GROVER

RUBRIEKEN

- 1 INGEZONDEN BRIEVEN
- 25 HUISBEZOEKBOODSCHAP: WIJ KUNNEN WETEN DAT HIJ BESTAAT

DE KINDERSTER

- 2 VAN VRIEND TOT VRIEND: OUDERLING JEFFREY R. HOLLAND
- 4 PARTICIPATIEPERIODE: DE DOOP – MIJN EERSTE VERBOND KAREN ASHTON
- 6 DOOR DE GEEST DURFDE IK GBENGA ONALAJA
- 8 KLEINE STAPJES OMLAAG, EEN GROTE STAP OMHOOG
- 10 VERHAAL: EEN NIEUWE DAG RAY GOLDRUP
- 13 VEEL PLEZIER! – MENSEN IN HET NIEUWE TESTAMENT JANET PETERSON
- 14 OP ONDERZOEK UIT: EEN HUIS VOOR DE HEER SHERRIE JOHNSON

DE STER

Mei 1997 97e jaargang Nummer 5

Officiële Nederlandsestalige uitgave van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen

Eerste Presidium:

Gordon B. Hinckley, Thomas S. Monson, James E. Faust

Raad der Twaalf:

Boyd K. Packard, L. Tom Perry, David B. Haight, Neal A. Maxwell, Russell M. Nelson, Dallin H. Oaks, M. Russell Ballard, Joseph B. Wirthlin, Richard G. Scott, Robert D. Hales, Jeffrey R. Holland, Henry B. Eyring

Editor: Jack H. Coatsland

Adviseurs: L. Lionel Kendrick, Wm. Rollo Kerr

Directie afdeling leerplannen:

Hoofdredacteur: Ronald L. Knighton

Directeur planning en redactie: Brian K. Kelly

Directeur grafische vormgeving: Allan R. Loybarg

Redactie:

Hoofdredacteur: Marvin K. Gardner

Adjunct-hoofdredacteur: R. Val Johnson

Redacteur: David Mitchell

Redacteur De Kinderster: DeAnne Walker

Adjunct-redacteur: Jennifer Greenwood

Rooster: Maryann Martindale

Assistant publisher: Beth Doyley

Afdeling vormgeving:

Leidinggevend art-director: M. M. Kawasaki

Art-director: Scott Van Kampen

Vormgeving: Shari Cook

Vertaling en nieuwsredactie:

CPB Vertaalbureau

Heschepad 1, NL-5341 GS Oss

Telefoon: 04 12-69 04 90

Fax: 04 12-69 02 66

Nieuwsredacteur: A. H. Niessink

Abonnementenadministratie:

Administratrice: R. de Kock-Goudberg

Postbus 224, NL-3430 AE Nieuwegein

Telefoon: 030-60538 04

Fax: 030-60005 02

Uitgever:

Kirche Jesu Christi der Heiligen der Letzten Tage

Industriestraße 21, D-61381 Friedrichsdorf

© 1997 by

The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints

Alle rechten voorbehouden

Gedrukt in Duitsland

De tijdschriften van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen verschijnen maandelijks in het Chinees, Deens, Duits, Engels, Fins, Frans, Italiaans, Japans, Koreaans, Nederlands, Noors, Portugees, Samoaans, Spaans, Tongaans en Zweeds; eens in de twee maanden in het Indonesisch, Tahitiaans en Thais; en eens per kwartaal in het Bulgaars, IJslands, Russisch, Tsjechoos en Hongaars.

Informatie voor abonnees in de V.S.:

USA and Canadian subscription price: \$9.00 per year. Sixty days' notice required for change of address. Include address label from a recent issue; changes cannot be made unless both old address and new one are included. Send USA and Canadian subscriptions and queries to Salt Lake Distribution Center, Church Magazines, P.O. Box 26368, Salt Lake City, UT 84126-0368, USA. Subscription help line: 1-800-453-3860, USA ext. 2947; Canada ext. 2031. Credit card orders (Visa, Mastercard, American Express) may be taken by phone. Periodicals postage paid at Salt Lake City, Utah.

DE STER [ISSN 1044-3401] is published by The Church of Jesus Christ of Latter-day Saints, 50 East North Temple, Salt Lake City, UT 84150.

POSTMASTER: Send address changes to Salt Lake Distribution Center, Church Magazines, P.O. Box 26368, Salt Lake City, UT 84126-0368, USA.

Abonnementsprijs

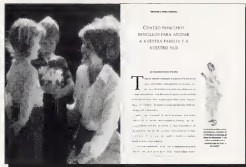
Nederland: NLG 22,00 - België: BEF 390,00

Het jaarabonnement kan elk gewenst moment ingaan en wordt automatisch verlengd. U ontvangt een acceptatiekaart (België: stortings/overschrijvingsformulier).

Verschijnt twaalf maal per jaar

97985 120
Dutch

INGEZONDEN BRIEVEN

WIJZE RAAD

Toen we in de *Liahona* (Spaans) van juni 1996 de boodschap van het Eerste Presidium: 'Vier eenvoudige middelen om ons gezin en ons land te helpen' lezen, verbaasden we ons over wat president Gordon B. Hinckley daarin zei. Het artikel zette ons aan het denken over het air-freit dat we niet regelmatig naar de kerk gingen en het evangelie niet consequent naleefden waardoor we, zonder het te beseffen, ons gezin in de verkeerde richting stuurden. Door die boodschap kwamen we ertoe weer te gaan leven naar de normen die onze leiders ons voorhouden. Na het lezen van de wijze raad van president Hinckley zijn we vervuld van wijskracht en geloof.

Fernando en Eva Ocumare

Wijk Mendoza

Ring Santo Domingo-Oost

(Dominicaanse Republiek)

GROEMOGELIJKHEDEN VOOR DE JEUGD

Ik ben 17, en ik merk vaak dat de Heer zijn Geest uitstort over de jeugd van de kerk in de hele wereld. Hij heeft ons veel mogelijkheden gegeven om te groeien, onder meer door het seminarieprogramma, de jeugdconferenties, het jongevrouwenkamp en de tijdschriften. Ik getuig dat we allemaal kinderen van God zijn en dat Hij wel om ons houdt.

Rutsu Taneoka

Wijk Machida-1

Ring Machida (Japan)

INSPIRERENDE BOODSCHAPPEN

Op 25 juli 1993 heb ik mij samen met een van mijn dochters laten dopen. Een van mijn andere dochters heeft wel de lessen van de zendelingen gevolgd, maar zich niet laten dopen. Later heeft ze de lessen nog eens gevolgd, maar weer heeft ze zich niet laten dopen. Uiteindelijk besloot ik haar een abonnement op de *Liahona* (Spaans) te geven. Daardoor kreeg de Geest de mogelijkheid om tot haar te getuigen, en een paar maanden later werd ze lid van de kerk. Nu kijk ik steeds verlangend uit naar de inspirerende en opbouwende boodschappen.

Mireya Josefine Alma de Rodriguez

Gemeente Bolívar

Ring Barcelona (Venezuela)

VAN GROTE WAARDE

De *Liahona* (Spaans) is voor mij van grote waarde. Na ontvangst lees ik eerst de boodschap van het Eerste Presidium en pas die toe op mijn leven. Ik lees ook de ervaringen van andere leden.

De rubriek Vraag en antwoord vind ik ook goed. De antwoorden in het nummer van februari 1996 op de vraag 'Is er iets verkeerd aan het kijken naar soaps op de tv?' vormden voor mij en mijn gezin een goede richtsnoer.

Er is in mijn leven niets belangrijkers, en niets geeft mij meer vrede en vreugde, dan het evangelie van Jezus Christus en mijn lidmaatschap in zijn ware kerk.

Carlos Arturo Durán Rojas

Wijk Real de Minas

Ring Bucaramanga (Columbia)

KENMERKEN VAN GELOOF

President Thomas S. Monson

Eerste raadgever in het Eerste Presidium

In de tijd dat Evan Stephens dirigent van het Tabernakelkoor was, werd hij eens geraakt door een toespraak van wijlen president Joseph F. Smith over het geloof van de HLD-jeugd.

'Na de dienst wandelde professor Stephens in zijn eentje naar City Creek Canyon om daar na te denken over de geïnspireerde toespraak van de president. Plotseling kwam de hemelse inspiratie over hem en, zittend op een rotsblok dat onwrikbaar bleef bij de kracht van het stromende water (...) schreef hij met potlood de volgende woorden¹:

*Zal de jeugd van Zion dralen,
niet voor waarheid staan en recht?
Als de vijand aan komt vallen,
zullen w' aarz'len voor 't gevecht? Nee!
Trouw aan 't geloof dat onz' ouders beleden!
Trouw aan 't geloof waar de mart'laars voor streden!
Wat God beval of spreken zal,
daarvoor staan w' immer onwrikbaar pal!²*

Ik ben ervan overtuigd dat de jeugd in die tijd geconfronteerd werd met grote moeilijkheden die ze het hoofd moest bieden en met knellende vraagstukken die

**Deze tijd is anders, met
andere beproevingen,
andere zorgen en andere
verleidingen, maar
honderdduizenden
HLD-jongeren, trouw aan
't geloof, spannen zich
voortdurend in en zijn
ijverig dienstbaar.**

ze moest oplossen. Jong zijn betekent niet dat je het gemakkelijk hebt of dat je geen verwarrende vraagstukken hoeft op te lossen. Dat was in die tijd niet het geval, en zeker ook in

President Kimball zei: 'Laat hem zijn postzegelverzameling verkopen. Voor zo'n offer zal hij gezegend worden. (...) Zorg ervoor dat we [de postzegels die we op het hoofdkantoor ontvangen] bewaren en ze aan José geven aan het eind van zijn zending. Dan heeft hij, zonder ervoor te betalen, de mooiste postzegelverzameling van alle jongemannen in Mexico.'

ILLUSTRATOR: PAUL MANN

deze tijd niet. Het lijkt er zelfs op dat, naarmate de tijd verstrijkt, de moeilijkheden waarmee de jeugd te kampen heeft in omvang toenemen. Buitengewoon grote verleidingen liggen op de loer. Geweld, diefstal, drugsgebruik en pornografie worden via het televisiescherm over ons uitgestort en verschijnen voortdurend in de meeste dagbladen. Zulke voorbeelden benevelen onze visie en zetten onze gedachten op een dwaalspoor. Weldra worden veronderstellingen tot meningen die algemeen aanvaard worden, en krijgt de jeugd overal een stempel opgedrukt als 'niet zo goed als vroeger' of 'de slechtste generatie tot nog toe'.

Wat een verkeerde opvattingen!

Wat een foutieve uitspraken!

Zeker, we leven in een andere tijd met andere beproevingen, andere zorgen en andere verleidingen, maar honderdduizenden HLD-jongeren, trouw aan 't geloof, spannen zich voortdurend in en zijn ijverig dienstbaar, net als hun leeftijdgenoten in vroeger tijden. Omdat de tegenstelling tussen goed en kwaad zo sterk is, worden door fatsoenlijke mensen over de hele wereld de uitzonderingen op de huidige ontwikkelingen verheerlijkt, gezien en gewaardeerd.

Laat me u iets voorlezen uit een opvallende brief van iemand uit Minnesota, gericht aan de Brigham Young University.

'Mijne heren, in december maakte ik een busreis van het zuiden van Minnesota, via Des Moines, Chicago en zuidelijke steden naar Florida. Vanaf Des Moines reed er een groep jongelui mee. Die aardige jonge mensen waren studenten van de Brigham Young University die vakantie hadden en naar huis gingen. Het waren allemaal heel beleefde, welgemaarde, beschaafd sprekende jonge mensen. Het was een genoegen om met ze samen te reizen, om kennis met ze te maken, en het gaf me nieuwe hoop voor de toekomst.

'Ik realiseerde me dat het niet aan de universiteit lag. Jongelui van dat kaliber kwamen uit goede gezinnen. Hun ouders komt de eer toe. Omdat ik de ouders niet kan bereiken, moet ik mijn waardering aan de school kenbaar maken.'

Dergelijke reacties zijn geen uitzondering, maar eerder kenmerkend, en dat verheugt ons altijd. Onze HLD-studenten zijn uitstekende voorbeelden van geloof in de praktijk.

Nog een groep die de wereld versteld doet staan en inspireert, is het leger van HLD-zendingelingen die momenteel over de hele wereld hun dienend werk doen. Die jonge mensen hebben hun hele leven uitgekeken naar en zich voorbereid op die bijzondere dag waarop ze hun zendingsoproep ontvingen. Vaders voelen zich terecht trots, en moeders zijn enigszins bezorgd. Ik herinner me nog goed het aanbevelingsformulier van een zendingeling waarop zijn bisschop geschreven had: 'Dit is de meest bijzondere jongeman die ik ooit heb aanbevolen. Hij munt uit in alle aspecten van het leven. Hij is president geweest van het quorum van de Aäronische priesterschap en bestuurslid op de middelbare school. Hij is goed in baansporten en voetbal. Ik heb nog nooit een voortreffelijker kandidaat aanbevolen. Ik ben er trots op dat ik zijn vader ben.'

De bisschop en de ringpresident schrijven meestal: 'Jan is een goede jongen. Hij heeft zich lichamelijk, mentaal, financieel en geestelijk op zijn zending voorbereid. Waar hij ook geroepen zal worden, zal hij blijmoedig en eervol zijn zending vervullen.'

Ik was eens bij president Spencer W. Kimball toen hij zijn handtekening zette onder de oproepen voor voltijdzendingelingen. Plotseling kreeg hij de oproep van zijn eigen kleinzoon onder ogen. Hij zette zijn handtekening als president van de kerk en schreef er vervolgens onder: 'Ik ben trots op je. Liefs, opa.'

Als de zendingsoproep ontvangen is, gaan de schoolboeken dicht en worden de Schriften opengeslagen. Familie, vrienden, en vaak ook een vriend of vriendin worden achtergelaten. Afspraakjes, dansen en autorijden zijn voorlopig niet meer aan de orde.

Laten we een aantal specifieke zendingskenmerken van geloof onder de loep nemen, zodat we de vraag of 'de jeugd van Zion [zal] dralen' beter kunnen overwegen.

Voor het eerste kenmerk wil ik u iets vertellen over José Garcia uit Mexico. José, die in armoede geboren was, maar

opgevoed in geloof, bereidde zich voor op een zendingsoproep. Ik was erbij toen zijn aanbeveling binnenkwam. Daarin stond het volgende: 'Broeder Garcia's zending vraagt grote offers van zijn ouderlijk gezin, want hij zorgt voor een belangrijk deel voor het onderhoud van het gezin. Hij heeft maar één bezit, een postzegelverzameling die hem heel dierbaar is, maar die hij wil verkopen om zijn zending te betalen.'

President Kimball luisterde aandachtig toen dit aan hem werd voorgelezen, en antwoordde toen: 'Laat hem zijn postzegelverzameling verkopen. Voor zo'n offer zal hij gezegend worden.' Daarna zei die liefdevolle profeet: 'Op het hoofdkantoor van de kerk ontvangen we elke maand duizenden brieven uit alle delen van de wereld. Zorg ervoor dat we die postzegels bewaren en ze aan José geven aan het eind van zijn zending. Dan heeft hij, zonder ervoor te betalen, de mooiste postzegelverzameling van alle jongemannen in Mexico.'

Het leek op een herhaling van iets wat de Meester, ergens anders, in een andere tijd, meemaakte:

'Toen Hij opkeek, zag Hij de rijken hun gaven in de offerkist werpen.

'Hij zag ook een behoeftige weduwe twee koperstukjes daarin werpen, en zeide: Waarlijk, Ik zeg u, deze arme weduwe heeft meer dan allen daarin geworpen' (Lucas 21:1-3).

'Want allen hebben erin geworpen van hun overvloed, maar zij heeft van haar armoede erin geworpen, al wat zij had, haar ganse levensonderhoud' (Marcus 12:44).

Voor een tweede kenmerk neem ik u mee van Mexico naar een zending op het opleidingsinstituut voor zendingelingen in Provo (Utah), die zich wanhopig inspande om de Duitse taal machtig te worden, om voor de mensen in Zuid-Duitsland een bekwaam zendingeling te kunnen zijn. Elke dag, als hij zijn Duitse grammatica openploeg, keek hij belangstellend naar de omslag waarop een heel ongewoon, oud huis in Rothenburg (Duitsland) stond afgebeeld. Onder de foto stond aangegeven waar dat huis stond. Die jongeman nam zich in zijn hart voor: 'Ik zal

dat huis bezoeken en degene die er woont, wie het ook is, onderwijzen in de waarheid.' En dat gebeurde ook. Het resultaat was dat zuster Helma Hahn zich bekeerde en liet dopen. Zij stak veel tijd in het toespreken van toeristen die haar huis kwamen bezichtigen. Zij vond er veel vreugde in om ze te vertellen welke zegeningen het evangelie van Jezus Christus haar gebracht had. Haar huis was waarschijnlijk een van de meest gefotografeerde huizen van de hele wereld. Er vertrok geen bezoeker zonder haar eenvoudige, oprechte en dankbare getuigenis te hebben gehoord. De zendeling die zuster Hahn over het evangelie verteld heeft, had de heilige uitdaging ter harte genomen: 'Gaaf dan henen, maakt al de volken tot mijn discipelen en doopt hen in de naam des Vaders en des Zoons en des heiligen Geestes' (Matteüs 28:19).

Kenmerk nummer drie heeft ook te maken met een zendeling met een onwankelbaar geloof, ouderling Mark Skidmore. Toen hij zijn oproep voor Noorwegen ontving, kende hij geen woord Noors, maar hij beseftte wel dat hij, om over het evangelie te kunnen vertellen en ervan te getuigen, bedreven moest zijn in de taal van het Noorse volk. Hij beloofde zichzelf plechtig: 'Ik zal geen Engels spreken totdat ik mijn eerste Noorse gezin in de wateren van de doop heb gebracht.' Hij zwoegde. Hij bad. Hij smeekte. Hij werkte. Na de beproeving van zijn geloof kwam de gewenste zegening. Hij onderwees een geweldig gezin, dat zich liet dopen. Voor het eerst in een half jaar sprak hij toen weer Engels. Diezelfde week had ik een ontmoeting met hem. Hij sprak alleen maar in woorden van dankzegging en dankbaarheid. Ik dacht aan wat Moroni, die dappere aanvoerder, gezegd had: 'Ik streef niet naar heerschappij, (...) maar naar de heerlijkheid van mijn God' (Alma 60:36).

Voor een laatste kenmerk wil ik het hebben over de moeder van een fijne zendeling. Het gezin woonde in Star Valley (Wyoming), waar een streng klimaat heerst. De zomer is daar kort en warm, de winter lang en koud. Toen die fijne jongen van negentien zijn thuis en zijn gezinsleden vaarwel zei, wist hij wie het werk zou moeten doen. De vader was ziek en tot weinig in staat. De moeder moest toen met de

hand de kleine kudde melkvee melken, waarmee ze in hun onderhoud moesten voorzien.

Toen ik zendingspresident was, bezocht ik in Salt Lake City een instructiebijeenkomst voor alle presidenten. Mijn vrouw en ik hadden het voorrecht om een avond te geven voor de ouders van de zendingen die in ons gebied werkzaam waren. Sommige ouders waren rijk en chic gekleed. Ze hadden een hoffelijke manier van spreken. Ze hadden een sterk geloof. Anderen waren minder bedeed, hadden minder te verteren en waren nogal verlegen. Ook zij waren trots op hun bijzondere zendeling en baden en brachten offers voor hem.

Van alle ouders die ik die avond gezien heb, herinner ik me die moeder uit Star Valley het beste. Toen zij mijn hand

VOOR DE HUISONDERWIJZERS

1. Hoewel we leven in een tijd met andere beproevingen en andere verleidingen, streven honderdduizenden HLD-jongeren ernaar om trouw te blijven aan het geloof.
2. Omdat het gedrag van HLD-jongeren vaak een uitzondering vormt op de huidige ontwikkelingen, wordt het door fatsoenlijke mensen over de hele wereld verheerlijkt, gezien en gewaardeerd.
3. Nog een groep die de wereld versted doet staan en inspireert, is het leger van HLD-zendingen die momenteel over de hele wereld hun dienend werk doen.
4. De kracht van rechtschapen jongeren heeft zijn wortels in de analyse van Mormon: 'En het waren allen jongemannen, die zowel in moed (...) uitblonken (...) [en] te allen tijde getrouw waren in alle dingen, die hun werden toevertrouwd, (...) want hun was geleerd de geboden van God te bewaren en oprecht voor Hem te wandelen' (Alma 53:20–21).

vatte, voelde ik de diepe groeven die een bewijs waren van het ruwe dagelijkse werk. Bijna verontschuldigend probeerde ze zich te excuseren voor haar ruwe handen en haar verweerde gezicht. Ze fluisterde: 'Zeg tegen onze zoon Spencer dat we van hem houden, dat we trots op hem zijn en dat we elke dag voor hem bidden.'

Tot die avond had ik nog nooit een engel gezien of er een horen spreken. Dat zou ik nooit meer kunnen zeggen, want die engel van een moeder droeg de Geest van Christus bij zich. Zij, die diezelfde hand in de hand van God had gelegd en moedig het dal van de dood had betreden om haar zoon ter wereld te brengen, had een onuitwisbare indruk op mijn leven gemaakt.

De zendingen, die door zulke hoogstaande moeders zijn opgevoed en geleid, voldoen aan de beschrijving van Helaman:

'En het waren allen jongemannen, die zowel in moed als in kracht en werklust uitblonken; doch ziet, dit was niet alles – het waren mannen, die te allen tijde getrouw waren in alle dingen, die hun werden toevertrouwd.

'Ja, het waren waarheidlievende en ernstige mensen, want hun was geleerd de geboden van God te bewaren en oprecht voor Hem te wandelen' (Alma 53:20–21).

Zulke kenmerken zetten aan tot geloof. Ze boezemen vertrouwen in. Ze brengen waarheid bij. Ze getuigen van deugdzaamheid. Ze vormen het antwoord op de vraag:

*Zal de jeugd van Zion dralen,
niet voor waarheid staan en recht?
Als de vijand aan komt vallen,
zullen w' aarz'len voor 't gevecht? Nee!
Trouw aan 't geloof dat onz' ouders beleden!
Trouw aan 't geloof waar de mart' laars voor streden!
Wat God beval of spreken zal,
daarvoor staan w' immer onwrikbaar pa! □*

NOTEN

- 1 J. Spencer Cornwall, *Stories of Our Mormon Hymns* [1963], blz. 173.
- 2 'Trouw aan 't geloof', lofzang 170.

Elke dag, als de jonge zending zijn Duitse grammatica-boek opensloeg, keek hij belangstellend naar de omslag waarop een heel ongewoon, oud huis in Rothenburg (Duitsland) stond afgebeeld. Die jongeman nam zich voor: 'Ik zal dat huis bezoeken en de degene die er woont, wie het ook is, onderwijzen in de waarheid.'

NAAR HUIS TIJDENS MIJN ZENDING

Sree Devi Kommu

Toen ik 15 was, maakte mijn oudere zus kennis met een echtpaar van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen dat op zending was in Rajahmundry (India). Al gauw kreeg ze de zendelingenlessen. Hoewel ik de naam van de kerk wat vreemd vond en ik niet veel Engels begreep of sprak, luisterde ik mee naar enkele lessen. Ik had een goed gevoel over de leerstellingen en uiteindelijk lieten wij ons allebei dopen. Enige tijd daarna lieten ook mijn andere zus en mijn broer zich dopen.

Vijf jaar later maakte ik in Delhi kennis met een paar vol-tijdzendingen en ik wist onmiddellijk dat ik een zending wilde vervullen. In augustus 1993 ontving ik mijn oproep om naar het zendingsgebied Bangalore (India) te gaan, maar ik ging met een bezorgd hart daar mijn zending in strijd met de wil van mijn vader was.

Halverwege mijn zending sprak ik met mijn zendingspresident, president Gurcharan Singh Gill, over mijn ouders. Hoewel er inmiddels zendingen in mijn woonplaats gestationeerd waren, konden mijn ouders niet door deze Engeltaalige zendingen onderwezen worden daar zij een inlands dialect spraken. Het was mijn grootste verlangen dat mijn ouders met mij, mijn broer en zussen in het evangelie verenigd zouden worden.

Kort na het gesprek met president Gill plaatste hij mij over naar Rajahmundry om met tolken te helpen en mij in de gelegenheid te stellen mijn ouders les te geven. Ik had mijn Vader in de hemel jarenlang gesmeekt het hart van mijn ouders te verzachten zodat zij de waarheid zouden herkennen. Toen

ik na een treinreis van twintig uur aankwam, zag ik dat mijn gebeden waren beantwoord. Mijn vader was van gedachten veranderd en steunde mij in mijn roeping als zending.

Een week later gaf ik mijn ouders de eerste les. Mijn vader was tot het christendom bekeerd toen hij met mijn moeder trouwde, en het was heerlijk om mee te maken hoe hij zijn liefde en dankbaarheid aan zijn Vader in de hemel en Jezus Christus uitte. Mijn ouders aanvaardden het Boek van Mormon en wilden ook de rest van de lessen horen. Ik was dolgelukkig.

Toen begon mijn vader met de bouw van een nieuw huis, waardoor hij nog maar zelden tijd had om meer over de kerk te weten te komen. Omdat ik de kracht van vasten en gebed kende, vastte ik en bad dat mijn vader tijd zou kunnen vrij maken om de overige lessen te horen. Kort daarna konden we met de lessen verdergaan.

Mijn ouders besloten dat zij zich wilden laten dopen. De zoneleider had een gesprek met hen en na afloop vroeg ik: 'Hoe ging het?'

'Ze zijn er klaar voor!' zei hij.

Ik was heel gelukkig. Tijdens de doopdienst voelde ik de Geest zo sterk dat ik van vreugde huilde. Kommu Appo Rao en Kommu Mani werden op een hele warme dag in juni 1994 in Rajahmundry gedoopt. Eindelijk was ons hele gezin in de ware kerk verenigd.

Ik ben mijn Vader in de hemel en mijn zendingspresident dankbaar dat zij mij als zending naar mijn eigen ouders hebben laten gaan. □

171
घटाय

ILLUSTRATOR: GREGG THORKELESON

DE LAST DELEN

Janet Thomas

In Noorwegen, vlakbij het stadje Drammen, is een berg die De Spiralen wordt genoemd. Van buitenaf ziet hij eruit als een gewone berg, maar van binnen is hij hol. De berg bevat een oude groeve waar gesteente uitgegraven is waardoor een spiraalvormige tunnel ontstond. Van die tunnel heeft men een weg gemaakt waarlangs

De problemen waarmee deze priesters en lauwermeisjes te maken hebben zijn vergelijkbaar met de stenen die zij tijdens een tweedaagse jeugdconferentie omhoog moesten sjuwen. Zij ontdekten dat het delen van de last ons leven vergemakkelijkt.

auto's naar de top kunnen rijden voor een panorama van de stad en de zee.

Niet lang geleden hebben 43 priesters en lauwermeisjes De Spiralen beklommen als onderdeel van een priesters- en lauwermeisjesconferentie. Dit was geen gewone jeugdconferentie; de gewone jeugdconferenties worden ieder jaar door de ring verzorgd. Daarnaast houdt de ring ook al geruime

tijd de traditie in ere van een speciale conferentie waarin alle priesters en lauwermeisjes twee dagen samenkomen voor leuke activiteiten en serieuze gesprekken.

Op de eerste avond van de conferentie voegden plaatselijke kerkleiders zich bij de jeugd voor een paneldiscussie en beantwoordden vragen van de priesters en lauwermeisjes. 'Het waren

interessante vragen', zei Jaren Rosaker van de wijk Oslo 3. Zijn vriend, Christian Tarjei Gylseth, was het met hem eens. 'Ze gaven ook goede antwoorden.' Vervolgens was er een maaltijd en een dansavond.

De volgende morgen gingen ze De Spiralen beklimmen. Het was al gauw duidelijk dat dit meer werd dan een leuke activiteit. Ze hadden het kunnen weten. De tocht werd een ervaringsles.

Eerst werden de priesters en lauwermeisjes in gezinsgroepen verdeeld met achternamen uit de kerkgeschiedenis, zoals Smith, Young en Kimball. De gezinnen werden met tussenpozen het pad omhoog opgestuurd. Op de eerste post kregen ze water. Alles leek nog gewoon. Bij de tweede post was er vruchtensap. Langaan aan werd de bedoeling van deze *hike* duidelijk – reizen in groepen, steeds betere beloningen.

John Gundersen had de symboliek van de *hike* al op de eerste post door. 'Ik snapte het toen ze zeiden dat we ons aan de ijzeren roede moesten vasthouden.' De eerste post kon de telestiale heerlijkheid voorstellen; de tweede de terrestiale heerlijkheid. Toen de gezinnen uit de bossen op het parkeerterrein vlakbij de top aankwamen, verwachtten ze dat dit het einde van de reis was en dat ze hun celestiale beloning in ontvangst konden nemen. Maar ze waren er nog niet.

Iedere gezin kreeg nu een krui-

wagen met vijf grote stenen. Hiermee moesten ze hun tocht omhoog vervolgen. Iedereen lachte en maakte grapjes en niemand dacht dat dit laatste stuk moeilijk zou zijn. Één sterke jongeman kon de volle kruiwagen met gemak meenemen, dachten ze – totdat ze het laatste stukje tot aan de top zagen. Het was zo steil en glad dat het al moeilijk was om zelf de heuvel op te komen, maar met de kruiwagen en een lading stenen werd het echt een zwareklus.

Ieder gezin verzong een manier om de heuvel op te komen. ElRay Gene Hendricksen van de gemeente Hokksund zei: 'Wij besloten de last te verdelen. Iedereen nam één steen uit de kruiwagen en twee jongens namen de lege kruiwagen. We hebben het gehaald. Wij waren het enige gezin dat het zo deed.'

Er werd niet geklaagd. Iedereen deed zijn best en verzong een manier om de stenen naar boven te krijgen. Toen kwam de beloning. Verhit en vermoed rustten ze uit met het uitzicht op het prachtige landschap beneden. Ze waren blij dat iedereen de top bereikt had, waar zij hun last, gesymboliseerd door de stenen, af konden leggen. Ze stapelden de stenen op tot een geïmprovisiseerd gedenkteken. Toen kregen ze een middagmaal – voedsel voor het lichaam – en luisterden naar een toespraak over hemelse dingen – voedsel voor de ziel.

Bisschop Aabo van de wijk Drammen legde uit dat de tocht op bepaalde punten voor sommigen zwaarder was dan voor anderen. Gedurende enige tijd droegen een paar de lasten, terwijl anderen gewoon voortgingen en niet hoefden te helpen. Maar hoewel de problemen ongelijk verdeeld waren, moesten ze uiteindelijk allemaal samenwerken om te zorgen dat iedereen de top zou halen. Bisschop Aabo wees erop dat Jezus Christus heeft beloofd onze lasten te verlichten. Wij kunnen kracht putten voor het bereiken van de hoogste top uit een zelf verworven getuigenis.

Deze tocht was een perfect slot van de conferentie. Sociaal gezien was het erg leuk. Cathrine Opdahl van de wijk Oslo 2 zei: 'Het leukste is dat je mensen van dezelfde leeftijd uit verschillende delen van Noorwegen leert kennen en dat je ze op een heel nieuwe manier leert kennen.'

'Ja,' zei Kathinka Svendsen van de wijk Oslo 2, 'wij hebben dezelfde problemen; in het bijzonder op school waar men niet accepteert dat je een heilige der laatste dagen met hoge normen bent.'

'Hier,' zegt Kjetil Pedersen van de wijk Drammen, 'zijn mensen met dezelfde houding en kijk op godsdienst. Het is fijn om samen iets te doen.'

De meest diepzinnige uitspraken van deze jonge mensen kwamen op rustige momenten op vragen over

Deze priesters en lauwermeisjes weten dat het gedenkteken dat zij gebouwd hebben meer is dan simpele stenen – het symboliseert alles wat zij kunnen bereiken door samenwerking.

antwoord op gebed of over hun getuigenis. Dan spraken zij over het rustige, vredige gevoel dat alleen van de Heer kan komen. Jaran zei: 'Ik heb Moroni 10:4 gelezen. Daar staat dat, als je God vraagt of hetgeen je in het Boek van Mormon gelezen hebt waar is, Hij je antwoord zal geven. Ik heb dat gepro-

beerd. En ik voelde dat het waar was. Het is een soort warm, prettig gevoel van binnen.'

Hanne Akselsen van de wijk Oslo 2 had ook een intens gevoel bij het lezen van het Boek van Mormon. 'Ik had de eerste les van de zendelingen gekregen, maar niets bijzonders gevoeld. Toen zeiden ze dat ik moest studeren en bidden. Dat deed ik. Ik bad en studeerde. Wat er toen gebeurde was verbazingwekkend. Het leek of het Boek van Mormon voor mij was geschreven. Ik herkende het gewoon. Het gaf me zo'n vertrouwd en goed gevoel.'

Als wij naar de conferentie voor priesters en lauwermeisjes komen, 'helpen wij mee aan de opbouw van Zion hier in Noorwegen', zegt Ida Podhorny van de wijk Moss. 'Wij leren wel in de wereld, maar niet van de wereld te zijn. Ik ben dankbaar voor mijn goede vrienden.'

Désirée Bjerkoe, presidente van de

jongevrouwen in de ring, zegt: 'Ons doel is de jeugd te versterken en hen in staat te stellen elkaar te versterken. En dat doen ze ook. Ze blijven laat op om met elkaar te praten. Die tijd is goud waard. Als zij geen vrienden in de kerk hebben, wenden zij zich tot vrienden buiten de kerk.'

Al gauw was het tijd om de bergtop te verlaten en terug te keren tot de echte wereld van alledag. Maar toen deze vrienden op de terugweg waren, wisten ze dat ze daar op die hooggelegen plaats een gedenkteken hadden gebouwd dat meer betekende dan simpele stenen. ElRay Hendricksen zei: 'Dit monument symboliseert dat we allemaal hetzelfde hebben gedaan en door elkaars hulp de top hebben bereikt. Maar we zijn nog niet klaar. Wij moeten ons verder ontwikkelen, samen blijven en trouw blijven.'

Op een bergtop in Noorwegen vond een groep tieners antwoorden. □

HIJ ZAL HET ME VERTELLEN

Terrie Lynn Bittner
ILLUSTRATOR: SCOTT GREER

Op de dag dat de lauwermeisjes bij de rivier de Colorado gingen kamperen had ik een belangrijke aankondiging. Ik had besloten de zendingen te ontvangen.

Toen mijn nieuwe vriendinnen het uitjubelden, viel ik hen in de rede en waarschuwde dat ze niet te veel moesten verwachten. 'Ik laat me niet dopen of zo', zei ik. 'Ik zoek alleen een ordelijke methode om jullie geloof beter te begrijpen.' Mijn vriendinnen glimlachten naar elkaar; zij wisten wel beter.

In de loop van het weekend ontdekte ik dat mijn verblijf in een HLD-omgeving alleen al leerzaam was. Het eerste dat mij opviel, was dat Mormonen meer baden dan de leden van andere kerken die ik kende – en bij mijn zoektocht naar godsdienst had ik met vele gelovigen van vele richtingen kennis gemaakt. De gebeden van mijn vriendinnen waren ook anders. Zij hadden geen gebedenboek zoals mijn oma had gehad. Zij praatten gewoon met God. En zij leefden naar wat zij in de kerk leerden. Dit was geen zondags geloof. Het was er de hele dag, elke dag, en dat beviel me.

's Avonds legden wij onze slaapzakken op de grond en bewonderden de stralende sterrenhemel. Sommige meisjes stelden me toen vragen. Hoe was ik met de kerk in contact gekomen? Naar welke kerk was ik daarvoor gegaan? Wat vond ik van de dingen die ik hoorde?

Die laatste vraag kon ik niet beantwoorden. Hoe kon ik mijn verwarring beschrijven zonder hun te kwetsen? Geen enkele andere kerk had me zo diep getroffen. Ik had me urenlang door de leerstellingen heen gewerkt en getracht te raden welke ervan waar waren. Maar ik had een hekel aan raden. Ik wilde de waarheid kennen. Er was echter geen onderzoeksmethode die kon bewijzen dat de kerk waar of onwaar was.

Ik zuchtte. 'Het is moeilijk', gaf ik toe. 'Alles wat jullie geloven is zo anders en het zal wel lang duren om te weten te komen wat waar is.'

'Ik weet wat waar is', zei één meisje rustig. Toen gaf ze vol vertrouwen en zonder verlegenheid haar getuigenis.

Ik had dat gevoel weer – het gevoel dat ik had toen ik tien was en het verhaal van het eerste visioen hoorde in het bezoekerscentrum van de tempel te Los Angeles. Het was ook het gevoel dat ik had toen ik naar een ontroerende les luisterde. Ik wist niet wat dat gevoel betekende, maar vermoedde dat het belangrijk was. Plotseling wilde ik zekerheid, ik wilde het echt weten en niet maar raden.

'Je zei dat je dat weet. Hoe weet je dat?' vroeg ik.

'Ik heb erover gebeden. Jij hebt over Joseph Smith gehoord, hè? Hoe hij zocht naar waarheid en in het bos ging bidden?'

Ik knikte. 'Ja, ik heb ook geprobeerd te bidden, maar God komt heus niet naar beneden om mij antwoord te geven.'

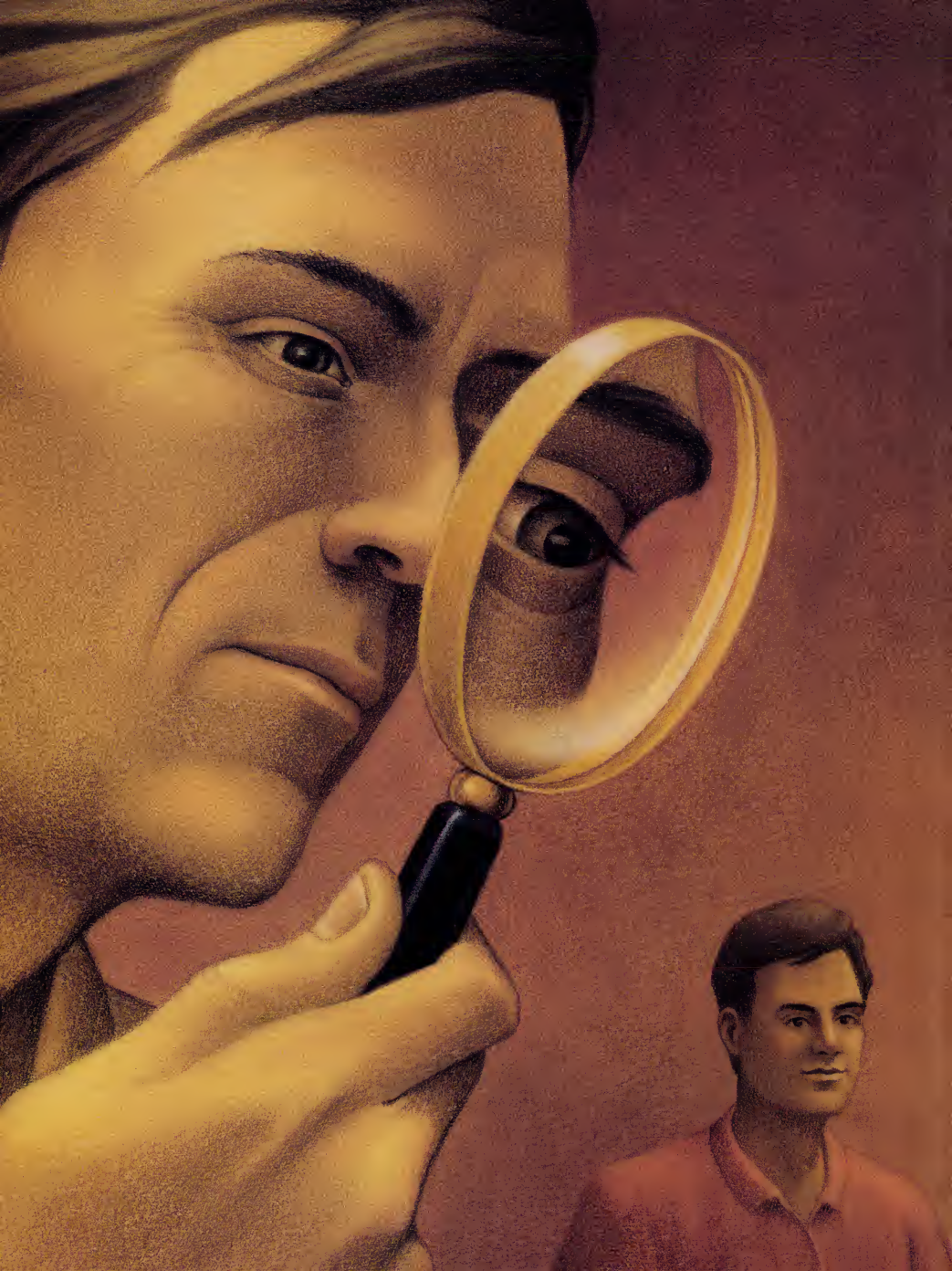
'Waarschijnlijk niet, maar Hij hoeft niet persoonlijk naar beneden te komen om met ons te spreken. Hij spreekt voortdurend tot ons. Alleen moeten wij leren hoe we moeten luisteren.'

Ik ging rechtop zitten, hevig geïnteresseerd. 'Ik heb wel vaker gebeden en in andere kerken heeft men mij verteld dat God gebeden beantwoordt, maar niemand heeft me ooit verteld hoe Hij dat doet. Bedoel je dat ik Hem kan vragen of jullie kerk waar is en dat Hij het me dan zal vertellen?'

'Natuurlijk. Zo heb ik het ook gedaan.'

Ik was verstomd. 'Als het zo gemakkelijk is, zou je denken dat iedereen lid van jullie kerk zou worden.'

Mijn vriendinnen lachten. Toen legden ze mij uit hoe je een getuigenis kunt ontvangen. Een paar maanden later had ik antwoorden gekregen. En vlak na mijn zeventiende verjaardag liet ik mij dopen. Ze hadden gelijk. Mijn Vader in de hemel vertelde het mij. Ik hoefde alleen maar te luisteren. □

Verkeerde voorstelling van zaken, gestageneerde vooruitgang en gebrek aan barmhartigheid zijn maar enkele geestelijke gevaren die ons bedreigen als we ons blindstaren op de fouten van anderen.

Stilstaan bij de fouten van anderen – de geestelijke gevaren

Mark D. Chamberlain

Carla en Tim* zijn ongeveer twee jaar geleden verhuisd. In de maanden na de verhuizing raakten ze op goede voet met hun burens. Ze merkten wel dat hoe nauwer de omgang met hun nieuwe vrienden werd, hoe meer ze hun tekortkomingen gingen zien. Ineens leken allerlei zaken, of het nu onderhoud van het huis of de opvoeding van hun kinderen was, ergernis te geven. Ze gingen steeds meer stilstaan bij de fouten van hun burens, en soms als ze in bed lagen, betrapten ze zichzelf erop dat ze aan elkaar opnoemden wat hun die dag gefrriteerd had.

Ergens anders begonnen jaren geleden twee gezinnen in een kleine plattelandswijk met elkaar te ruziën. Hoewel niemand eigenlijk meer precies weet hoe het begon, had het iets te maken met een opmerking van de ene vader tegen de andere. Het was in feite maar iets onschuldigs, maar het werd verkeerd opgevat, en na een paar dagen circuleerden er allerlei versies van het verhaal. Hun gevoelens waren gekwetst, de mensen kozen partij, en jaren lang kon door hun verbittering de Geest niet bij hen zijn op de activiteiten en bijeenkomsten. De plaatselijke leiders probeerden hen

dichter tot elkaar te brengen, maar vaak pakten die initiatieven ook averechts uit. Het eind van het liedje is dat de leden van een complete familie, inclusief kinderen en kleinkinderen, niet naar de kerk komen omdat mensen na een simpele opmerking verstrikt raakten in een intens kruisvuur van beschuldigingen en kritiek.

De hedendaagse profeten en de Schriften waarschuwen ons dat als we erop uit zijn anderen op fouten te betrappen en ze te veroordelen, of dat nu tussen twee mensen gebeurt, in een hechte buurt of een hele wijk, we ons geestelijk welzijn in gevaar brengen.

Verkeerde voorstelling van zaken

Als we gefixeerd raken op de fouten van anderen, gaan we op verschillende manieren krom redeneren. In de eerste plaats beschouwen we onszelf ten onrechte als beter. Als we ons zo druk maken om de zwakheden van anderen, letten we minder op onze eigen tekortkomingen. We worden als het ware geestelijk véziend, met een scherpe blik voor anderen tekortkomingen terwijl datgene wat dichtbij is – onze eigen fouten – heel wazig wordt.

In Matteüs 7:3 beschrijft de Heiland deze vreemde situa-

* Namen veranderd.

tie: 'Wat ziet gij de splinter in het oog van uw broeder, maar de balk in uw eigen oog bemerkt gij niet?'

We vinden onszelf dan misschien beter dan degenen die we bekritisieren, maar in feite zijn ze de Heer net zo dierbaar als wij, zoals de profeet Jakob duidelijk uitlegt:

'En nu, mijn broeders, ik heb tot u gesproken over hoogmoed; en gij, die uw naasten hebt bedroefd, en hen vervolgd omdat gij trots van harte waart op hetgeen God u heeft gegeven, wat zegt gij er van?

'Dunkt u niet, dat zo iets een gruwel is voor Hem, Die alle mensen heeft geschapen? Het ene wezen is in Zijn ogen even kostbaar als het andere' (Jakob 2:20-21).

Als we vinden dat we beter zijn dan onze naaste, zijn we waarschijnlijk vergeten dat ook wij 'hebben gezondigd en (...) de heerlijkheid Gods (derven)' (Romeinen 3:23).

Als we fouten willen vinden, kunnen we schijn gaan verwarren met werkelijkheid. Omdat we niet weten wat er in de gedachten en gevoelens van onze naaste leeft, baseren we ons oordeel alleen maar op wat we kunnen zien of ten onrechte concluderen. President Spencer W. Kimball heeft gezegd: 'Als we gissen naar het hoe en waarom van [de daden van anderen] en daar onze eigen interpretatie aan verbinden, oordelen we vaak verkeerd' (*The Miracle of Forgiveness*, blz. 268).

Misschien steken we gunstig af bij mensen die duidelijk de littekens van de zonde dragen, omdat veel van onze kleine misstappen in het verborgene blijven. Dat lijkt ook op te gaan voor de wetgeleerden en Farizeeën, die de op overspel betrapte vrouwen wilden stenigen. Maar toen Jezus tegen hen zei: 'Wie van u zonder zonde is, werpe het eerst een steen naar haar' (Johannes 8:7), liepen de beschuldigers stil weer weg.

Hoewel het makkelijk is om de schijnheiligheid van de wetgeleerden en de Farizeeën te veroordelen, zijn wij tegenwoordig misschien niet zo anders. Kijk naar het toenemend aantal roddelbladen en tv-programma's die op jacht zijn naar minder fraaie details uit het leven van sterren, politici en alledaagse mensen. Is het mogelijk dat deze bladen en programma's zo populair zijn omdat we graag iemand van twijfelachtig allooi willen vinden waarnaast wij een stralende heilige lijken? Als we naar de parade van andermans zonden kijken, merken we onze eigen zwakheden steeds minder op. En als de schandelijke overtreder dan veroordeeld is, hoeven wij niet meer zo nodig aan onze eigen onvolmaaktheden te werken, want ze lijken niets meer voor te stellen.

Als we anderen bespotten in de gerustheid dat onze eigen zonden voor hen niet te zien zijn, worden we net zo schijnheilig als de wetgeleerden en Farizeeën, die Jezus vergeleek met 'gewitte graven, die van buiten wel schoon schijnen, maar van binnen vol zijn van doodsbeenderen en allerlei onreinheid' (Matteüs 23:27).

Ten slotte, als we de fouten van anderen zoeken en bekritisieren, krijgen we een dermate verkeerd beeld van de realiteit dat we onze eigen zwakheden in hen menen te zien. De apostel Paulus waarschuwde tegen die neiging: 'Daarom zijt gij, o mens, wie gij ook zijt, niet te verontschuldigen, wanneer gij oordeelt. Want waarin gij een ander oordeelt, veroordeelt gij uzelf; want gij, die oordeelt, bedrijft dezelfde dingen' (Romeinen 2:1; cursivering toegevoegd).

Als we onze onvolkomenheden op anderen projecteren, is onze houding tegenover hen misschien juist een maatstaf voor onze eigen fouten. Er is een lofzang die ons goede raad hierover geeft:

*Wilt gij soms een fout berispen,
die g'in and're mensen ziet,
vraagt uw hart steeds eer gij oordeelt,
heb ik zelf die fouten niet?
(Heilige lofzangen, 235)*

Gestagnerde vooruitgang

Een tweede gevaar van fixatie op andermans fouten is dat het onze eigen vooruitgang belemmert. Dit aardse leven is voor ons een tijd om ons erop voor te bereiden God te ontmoeten (zie Alma 34:32), en als we ons op de fouten van anderen blindstaren, worden we van die taak afgeleid. De gevaren van een onrechtvaardige veroordeling van anderen liggen niet alleen in wat we daardoor niet meer zien – onze eigen tekortkomingen – maar ook in wat we daardoor niet meer doen – die tekortkomingen corrigeren.

Misschien heeft de Heer daarom wel zo'n hekel aan schijnheiligheid. Gevoelens van zelfrechtvaardiging en zelfvoldaanheid zijn misleidend, want als we denken dat onze problemen niet zo erg zijn als die van een ander, hebben we de neiging te vergeten dat hoe we bij anderen afsteken geen maatstaf is voor het eeuwige leven.

De haas in de fabel van Aesop geeft een klassieke illustratie van dergelijke trots en zelfvoldaanheid. Een haas en een schildpad houden een wedstrijd. De haas sprint weg en laat de zwoegende schildpad ver achter zich. Na een tijdje

Jezus zei tegen hen: 'Wie van u zonder zonde is, werpe het eerst een steen naar haar' (Johannes 8:7).

wordt de haas moe en, overtuigd van de overwinning, besluit hij te stoppen en uit te rusten. Hij valt in slaap, en de vastberaden schildpad kruipt hem stilletjes voorbij en gaat als eerste over de eindstreep.

Het probleem van de haas was niet dat hij de wedstrijd niet kon winnen. Integendeel. Zijn probleem was dat hij dacht dat de wedstrijd al gewonnen was. Als wij, net als die dwaze haas, denken dat we er al zijn, verliezen we de motivatie om ons te blijven inspannen.

Maar wij zijn dus nog niet over de eindstreep. Als we nu stoppen en in slaap vallen, ongeacht hoe ver we al gevorderd zijn op het pad van geestelijke vooruitgang, halen we de

finish niet. Zodra we ons gaan blindstaren op hoe ver de geestelijke concurrentie achterligt, verspillen we energie die we nodig hebben om zelf vooruit te komen, en misschien vergeten we wel helemaal waar de wedstrijd om gaat.

De hoogmoed en zelfvoldaanheid van de haas zijn net als die van de farizeër die de tollenaar veroordeelde.

'De Farizeër stond en bad dit bij zichzelf: O God, ik dank U, dat ik niet zó ben als de andere mensen, rovers, onrechtvaardigen, echtbrekers, of ook als deze tollenaar,

'ik vast tweemaal per week, ik geef tienden van al mijn inkomsten' (Lucas 18:11-12).

Zonder het te beseffen had de farizeër de balk in zijn

eigen oog niet opgemerkt: geestelijk was hij in slaap gevallen. Uit de volgende verzen blijkt dat de tollenaar, die klaarblijkelijk zijn zonden onder ogen had gezien en deze voor God had beleden, geestelijk gezien beter af was dan de hoogmoedige farizeër.

‘De tollenaar stond van verre en wilde zelfs zijn ogen niet opheffen naar de hemel, maar hij sloeg zich op de borst en ziede: O God, wees mij, zondaar, genadig!’

‘Ik zeg u: Deze keerde, in tegenstelling met de ander, gerechtvaardigd naar huis terug. Want een ieder, die zichzelf verhoogt, zal vernederd worden, doch wie zichzelf vernedert, zal verhoogd worden’ (verzen 13–14).

Als we denken, net als de Farizeër en de haas, dat we er al zijn, onderstrepen we daarmee onze veronderstelde superioriteit boven anderen in plaats van te werken aan onze eigen zwakheden en deze te overwinnen. Als we merken dat we in slaap gesust worden, in de waan dat alles in orde is omdat we toch beter dan anderen lijken te zijn, laten we dan bedenken hoe Nephi ons gewaarschuwd heeft dat dit een manier is waarop Satan onze ziel bedriegt en ons bedachtzaam ter helle voert (zie 2 Nephi 28:21).

Gebrek aan barmhartigheid

Als we dan hard zijn in onze veroordeling van anderen, zijn we niet in staat om zelf mededogen en barmhartigheid te hebben.

Na vier maanden op zending waren mijn aanvankelijke inzet en enthousiasme voor het zendingswerk aanzienlijk geluwd. Ik merkte dat ik de grootste moeite had om begrip en mededogen voor mijn collega op te brengen, en ik raakte ontmoedigd omdat succes uitbleef. Al het vertrouwen dat ik nog maar een paar maanden daarvoor zo sterk had gevoeld, was helemaal verdwenen.

In een gesprek met de zendingspresident vertelde ik hem hoezeer ik het gevoel had dat ik tekortschoot en dat ik de moed aan het verliezen was. ‘Hoe krijg ik meer vertrouwen in mezelf als zending?’ vroeg ik.

Hij had geen verrassend antwoord kunnen geven. Hij probeerde me geen moed in te spreken door te zeggen hoe goed ik het deed. Hij leerde me niets over de kracht van positief denken. In plaats daarvan vroeg hij me wat ik voelde voor andere mensen, met name degenen met wie ik samenwerkte.

‘Ik ben niet erg geduldig’, gaf ik toe. ‘Aan het begin van m'n zending wilde ik er echt wat van maken, en het

is frustrerend als de zaken niet zo uitpakken als je had verwacht.’

Voor ik op zending ging, dacht ik echt dat ik met iedereen kon opschieten. Maar als er druk op de ketel kwam, bleek dat ik anderen vaak bekritiseerde en veroordeelde.

Toen las de president een tekst voor die ik wel kende:

‘Laat uw binnenste eveneens vervuld zijn van liefde jegens alle mensen, en jegens het huisgezin des geloofs, en laat deugd uw gedachten zonder ophouden versieren; dan zal uw vertrouwen in het nabij-zijn van God sterk worden (...)

‘De Heilige Geest zal voortdurend uw metgezel zijn’ (Leer en Verbonden 121:45–46).

Ik snapte meteen wat die tekst voor mij betekende. Als zending miste ik vertrouwen, en in deze tekst werd mij het vertrouwen beloofd dat ik door Gods nabijheid sterk zou worden. Ik was onzeker, en in deze tekst werd mij beloofd dat de Heilige Geest voortdurend mijn metgezel zou zijn.

En wat was de sleutel tot dergelijke zekerheid, moed en vastberadenheid? Niet alleen moest ik voortdurend deugdame gedachten hebben, maar ik moest liefde voor alle mensen koesteren.

Ik had me erg kritisch en afkeurend opgesteld tegenover anderen, ook mijn collega. Door geen liefde te koesteren, was ik losgeraakt van mijn bron van vertrouwen. Die dag leerde ik een les van onschatbare waarde. Ik wist al lang dat ik anderen kwetste als ik ze bekritiseerde of ze op fouten wilde betrappen, maar voor de eerste keer zag ik in hoe een dergelijke houding ook mij schaadde. Sinds dat gesprek heb ik vaak gemerkt dat als ik liefdevol tegenover anderen ben, ik meer vertrouwen voel en minder door mijn eigen zwakheden geremd wordt. Kortom: hoe meer ik probeer anderen te vergeven, hoe makkelijker het is om te voelen dat je zelf vergeving hebt ontvangen.

Het mag niet zo zijn dat we de christelijke eigenschappen van naastenliefde en mededogen alleen toepassen op de momenten dat het ons goed uitkomt, en we kunnen niet verwachten dat ons eigenbeeld ons vervult met zelfvertrouwen en zekerheid als we vallen over de kleinste onvolkomenheden van de mensen om ons heen.

Een van de redenen waarom we allemaal problemen, zwakheden en tekortkomingen in dit leven hebben, is misschien wel dat we dan de gelegenheid hebben om meer mededogen met anderen te hebben. Wat is het tragisch als we het menselijke in ons niet zien en in plaats daarvan met een beschuldigende vinger wijzen! □

Zou ik nog welkom zijn?

Aurelia S. Diezon

ILLUSTRATOR: DILLEN MARSH

Ik ben lid van de kerk geworden in een kleine gemeente in de Filipijnen waar de leden een hechte onderlinge band hadden en in harmonie met elkaar samenwerkten.

Geleidelijk begon de gemeente te groeien en bloeien. Er kwamen nieuwe stoelen, toen een nieuwe avondmaals-tafel. Toen verhuisden we naar een ruimer onderkomen en kregen we zelfs een nieuw orgel. Drie jaar later werd er een stuk grond aangekocht voor ons eigen kerkgebouw.

In deze groeiperiode werd de harmonie in onze gemeente soms op de proef gesteld. Toen ik op een gegeven moment hoorde wat voor pijnlijke roddels er over mij de ronde deden, besloot ik uit de kerk weg te blijven. De daaropvolgende zes zondagen woonde ik de diensten niet bij, hoewel ik dat graag wel had gedaan. Ik wilde vooral aan het avondmaal deelnemen en mijn verbonden hernieuwen.

Op een dag knielde ik in gebed en vroeg om kracht, moed en nieuw licht.

Ik zat nog op mijn knieën toen ik een boek op de grond zag liggen. Ik pakte een stoffige en veronachtzaamde Leer en Verbonden op en begon er doorheen te bladeren, in de hoop een paar woorden te vinden die mijn pijn zouden verzachten. Ik stopte bij afdeling 136:29-30: 'Indien gij bedroefd zijt, roept dan de Here, uw God, in smeekbeden aan, opdat uw ziel verheugd moge zijn. Vreest uw vijanden niet.'

Na die verzen gelezen te hebben voelde ik me minder bezwaard, en ik raapte mijn moed bij elkaar. Ik zou weer naar de kerk gaan.

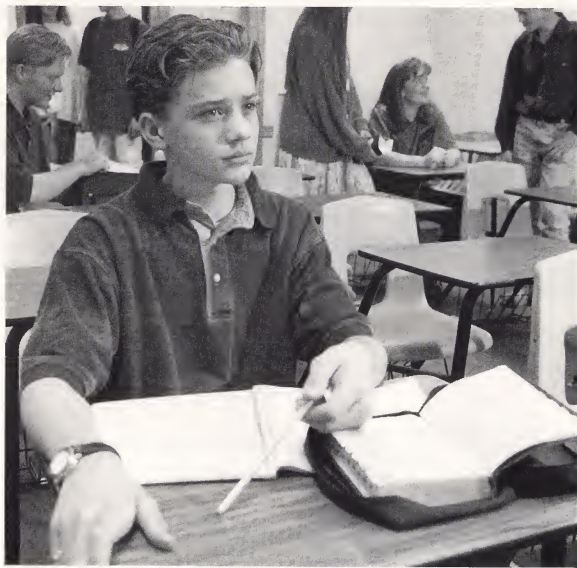
Maar toen ik de daaropvolgende zondag bij de kerk kwam, werd ik zenuwachtig. Zou ik nog welkom zijn? Zou ik achter m'n rug gefluister horen? Of zouden ze me compleet negeren? Hoe dichter ik bij de deur kwam, hoe meer lood er in m'n schoenen kwam.

Toen voelde ik een hand op m'n schouder, en voor ik me om kon draaien werd ik in een tedere omarming genomen. Een ander pakte m'n hand vast. Weer anderen kwamen naar buiten met een warme glimlach, en ze zeiden hoe blij ze waren dat ik er weer was.

Bij het openingslied, 'Schoon soms beproeving kwellen mag' (lofzang 84) voelde ik een enorme rust over me komen, en de pijn en verbittering smolten weg. Mijn warme tranen ont namen me het zicht, waardoor ik de woorden in het zangboek niet meer kon zien. Ik deed m'n ogen stijf dicht en fluisterde dankbaar: 'Dank U, Vader, dat U me weer naar de kudde hebt teruggeleid.' □

IK BEN LID VAN DE KERK. WAAROM BEN IK DAN NIET GELUKKIG?

FOTOGRAF: MART REEF

Men zegt altijd dat het evangelie gelukkig maakt. Ik doe wat ik moet doen, maar soms ben ik niet gelukkig. Waarom?

De antwoorden gelden als leidraad en niet als officiële uitspraak over de leerstellingen van de kerk.

ONS ANTWOORD

Velen die op deze vraag reageren, bevestigden dat geluk niet automatisch volgt op lidmaatschap in de kerk. Het is het gevolg van het actief uitoefenen van het geloof – door bijvoorbeeld de geboden na te leven, de Schriften te bestuderen, regelmatig te bidden en anderen te dienen.

Cynthia Beros Ecao van de wijk University Hills in de ring Kalcoocan (Filippijnen) haalde in haar antwoord

Joseph Smith aan, die zei: '...God [heeft] ons geluk op het oog [...] – alsmede het geluk van al Zijn schepselen...' (*Leringen van de profeet Joseph Smith*, bezorgd door Joseph Fielding Smith, 271).

De profeet Joseph Smith heeft ook gezegd: 'Geluk is het doel en oogmerk van ons bestaan, en het zal aan het einde ons deel worden, als wij het pad volgen, dat erheen leidt. Dit pad is het pad van deugd, oprechtheid, getrouwheid, heiligheid en het onderhouden

van alle geboden Gods' (*Leringen van de profeet Joseph Smith*, 271).

Maar dit grote plan van gelukzaligheid (zie Alma 42:8) omvat tegenwoordig en verdriet. Edward N. Reynoso van het district Puerto Plata in het zendingsgebied Santiago (Dominicaanse Republiek) merkt op dat 'het getrouw naleven van de geboden ons niet vrijwaart van beproevingen en smart in ons leven. Lehi heeft ons uitgelegd dat beproevingen een noodzakelijk onderdeel zijn van het grote plan van gelukzaligheid van onze hemelse Vader. Ons geloof en getuigenis worden versterkt, als wij die beproevingen met behulp van de Heer doorstaan.'

Het evangelie van Jezus Christus beschermt je niet altijd tegen verdriet, maar laat je er bovenuit rijzen. Achteraf zul je zien dat het evangelie je heeft geholpen beproevingen te verdragen en dat je zelfs extra kracht hebt gekregen door in die moeilijke tijden dichtbij de Heer te blijven. Geloof oefenen, zoals het evangelie ons leert, betekent dat je je vertrouwen volledig in Jezus Christus stelt, wat er ook gebeurt (zie Spreuken 3:5).

Vind je het vreemd dat je gemoedstoestand soms bepaalt of je gelukkig bent of niet? Een houding van dankbaarheid voor reeds ontvangen zegeningen kan je helpen vele stormen in je leven te doorstaan (zie Alma 26:6–8, 16). Denk eens over Alma's raad en belofte aan zijn zoon Helaman:

'Raadpleeg de Here in alles wat jij doet, en Hij zal u ten goede leiden; ja, wanneer jij u des nachts nederlegt, leg u dan neder in des Heren hoede, opdat

Hij in uw slaap over u moge waken; en wanneer gij des morgens opstaat, laat uw hart dan vol dankbaarheid tot God zijn; en indien gij deze dingen doet, zult gij ten laatste dage worden verheven.' (Alma 37:37).

Als iets dat je kunt veranderen je ongelukkig maakt, verander het dan. Maar wees niet misleid. Als je evangelienormen overboord gooit om populairder bij je vrienden te worden, wordt je niet gelukkig. Je moet begrijpen welke dingen je waarlijk en voor eeuwig gelukkig maken en daaraan werken. Begrip, vrede en vreugde zijn het gevolg van een getuigenis van het evangelie van Jezus Christus, dat niet alleen een gids is naar de eeuwigheid, maar ook een gids voor ons dagelijks leven.

ANTWOORDEN VAN LEZERS

Naarmate ik ouder ben geworden, heb ik vastgesteld dat geluk zichzelf niet voortdurend aan ons 'ten geschenke geeft'. Geluk hangt van je eigen gedachten en inspanningen af. Wij moeten ons afvragen hoe ijverig wij de Schriften bestuderen en bidden om de hulp die we nodig hebben.

*Song, Seon Ae,
Wijk Pusan On Cheon,
Ring Pusan (Korea)*

Hoewel ik lid was, was ik niet gelukkig. Zes jaar na mijn doop besefte ik dat

ik niet gelukkig was doordat ik niet echt een getuigenis had. Door meer geloof in de Heer te oefenen leerde ik van Hem te houden. Mede door mijn patriarchale zegen kwamen er veranderingen in mijn leven die mij het geluk brachten dat ik voordien miste.

Vertrouw in de Heer en verwerf zelf een getuigenis. Leef de geboden na. Als je dat doet, zul je je leven ten goede zien veranderen.

*Silvia Vinuеза,
Wijk Comité del Pueblo,
Ring Quito Colón
(Ecuador)*

Evangeliebeginselen opnemen als een gedicht – d.w.z. ze alleen maar uit het hoofd leren – is slechts het aannemen van Christus. Begrip van het ware doel en belang van het evangelie brengt echter veranderingen in ons leven teweeg. Dan wordt het evangelie deel van ons dagelijks leven en door offeren, naastenliefde en nederigheid kunnen wij het ware geluk ontdekken.

*Stanislao Tariffa,
Gemeente Castellammare di Stabia,
Zendingsgebied Rome*

Hoe kan iemand die de leringen van Jezus Christus in zijn of haar leven heeft niet gelukkig zijn? Denk aan al je zegeningen: Je hebt vrienden. Je hebt leiders die je liefhebben. Je hebt de belofte van een eeuwig gezin. Je hebt de liefde van de Heiland die Zijn leven heeft gege-

ven, zodat je zonden vergeven kunnen worden op voorwaarde van bekering.

Je bent lid van de kerk van de Heer, die geleid wordt door een profeet, zienner en openbaarder. En je hebt toegang tot de Schriften en kerk publicaties, hetgeen kan bijdragen tot het ontvangen van de Heilige Geest in je leven.

*Juliana Lavieri,
Wijk Freguesia Jacare Pagua,
Ring Rio de Janeiro Madureira (Brazilië)*

Uit eigen ervaring weet ik dat de onrust van de kinderjaren en onze groei naar volwassenheid ons geluk kan beïnvloeden. Maar ik heb ook ontdekt dat ons geluk niet van onze omstandigheden afhankelijk is. Geluk groeit van binnen naarmate wij geloof in Jezus Christus ontwikkelen. Dat te begrijpen en accepteren kan tijd kosten.

Intussen is het belangrijk om goed voor anderen en jezelf te zijn.

*Marita Kropela,
Wijk Jyväskylä,
Ring Tampere (Finland)*

Om gelukkig te zijn moet je de Schriften ijverig onderzoeken (zie Alma 17:2). Onthoud dat niet wat wij ontvangen, maar wat wij geven ons leven verrijkt.

*Charles Rambolarson,
Gemeente Antananarivo (Madagaskar),
Zendingsgebied Durban (Zuid-Afrika)*

Hier op zending heb ik geleerd veel uit eigen beweging te doen en niet te wachten totdat iemand mij een opdracht geeft. Wij moeten als de Heiland worden, die zich vrijwillig aanbod om naar de aarde te komen en de prijs voor onze zonden te betalen. Hoewel Hij enorm leed, was Hij gelukkig omdat Hij de wil van zijn Vader deed.

*Ouderling Jorge Guevara,
Wijk Las Delicias,
Ring Sonsonate (El Salvador)*

Enige tijd nadat ik lid van de kerk was geworden, begon ik me onvoldaan te voelen; ik was niet gelukkig meer in het evangelie. Maar schriftstudie en gebed hebben me over die gevoelens heen geholpen. Nu vind ik het heerlijk om het evangelie aan anderen te vertellen, want dat maakt me gelukkig.

*Melinda R. Caballero,
Gemeente Singapore 3,
Ring Singapore*

De beginselen van het evangelie naleven is als het eten van evenwichtige voeding voor een goede lichamelijke gezondheid. Door alles te doen wat onze hemelse Vader van ons verlangt, blijven wij geestelijk gezond en gelukkig.

*Juliet A. Molleno,
Gemeente Bayan,
Zendingsgebied San Pablo (Filippijnen)*

Naarmate je in het evangelie groeit, zult je 'regel op regel, gebod op gebod' (Leer en Verbonden) leren. Uiteindelijk zult je gaan begrijpen dat het enige pad tot geluk is onze Vader in de hemel en Zijn Zoon Jezus Christus te leren kennen. Je kunt een erfgenaam worden van al wat zij bezitten, als je de geboden en verordeningen van het evangelie naleeft.

*Ana María Gordillo de Abadillo,
Wijk Santa Marta,
Ring Guatemala City Florida
(Guatemala)*

Toen ik tien jaar oud was, werd ik gedoopt. Jarenlang voelde ik niet het echte geluk dat het evangelie belooft. Na verloop van tijd begon ik te begrijpen dat ik nooit genoeg geloof had ontwikkeld om gelukkig te zijn. Ik had niet de nodige geestelijke volwassenheid bereikt om te beseffen hoe belangrijk de zaken van de Heer zijn.

Nu beseef ik dat de gelukkigste tijden van mijn leven zich voordoen, als ik mijn leven richt op het evangelie van Jezus Christus.

*Paola Matilde Flores,
Gemeente
Independencia,
Ring Salta (Argentinië)*

Gelukkig zijn is een voortgaand proces. Het is geen stilstaande toestand. Het hangt af van hoe wij de geboden onderhouden en of wij voortgang

maken in de richting van ons doel: het eeuwige leven.

*Kelly Carvalho Lopes,
Wijk Pampulha,
Ring Belo Horizonte-West (Brazilië)*

Toen ik De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen leerde kennen, deed ik alles wat ik moest doen. Sindsdien heb ik geleerd om te doen wat de Heer van me verwacht omdat ik dat wil.

Gelukkig word je, wanneer je de geboden en verordeningen van het evangelie naleeft, niet omdat het moet, maar omdat je het graag wilt.

*Anneliese Gossenreiter,
Gemeente Linz,
Zendingsgebied Wenen*

Je kunt tot deze rubriek bijdragen door onderstaande vraag te beantwoorden. Stuur je antwoord – het moet uiterlijk 1 juli 1997 binnen zijn – naar Questions and Answers, International Magazines, 50 East North Temple Street, Salt Lake City, Utah 84150, USA. Typ of schrijf je antwoord in je eigen taal. Schrijf je naam, adres, wijk/gemeente en ring/district. Voeg er, zo mogelijk, een foto van jezelf bij. Die wordt niet teruggestuurd.

VRAAG: In de Schriften staat dat wij ze ijverig moeten onderzoeken, maar wat betekent dat? Ik lees elke avond in de Schriften, maar wat moet ik onderzoeken? □

Kerk vertegenwoordigd op nationale publieksbeurs voor ouder en kind

Ineke den Hollander-Kirschbaum

Op 28 februari t/m 2 maart 1997 is in de Jaarbeurs in Utrecht de Nationale publieksbeurs voor ouder en kind gehouden. Het was een veelomvattend evenement. Iedereen, die in Nederland te maken heeft met kinderen in de leeftijd tot twaalf jaar en de beurs heeft bezocht, kan dat inmiddels beamen. Ouders en aanstaande ouders, grootouders, ooms, tantes, leerkrachten, kleuterleidsters, jong en oud, konden er terecht en die kwamen dan ook in groten getale naar Utrecht. Ze hadden een leuke en afwisselende dag. Zo 'n 20 duizend mensen maakten gebruik van het geva-

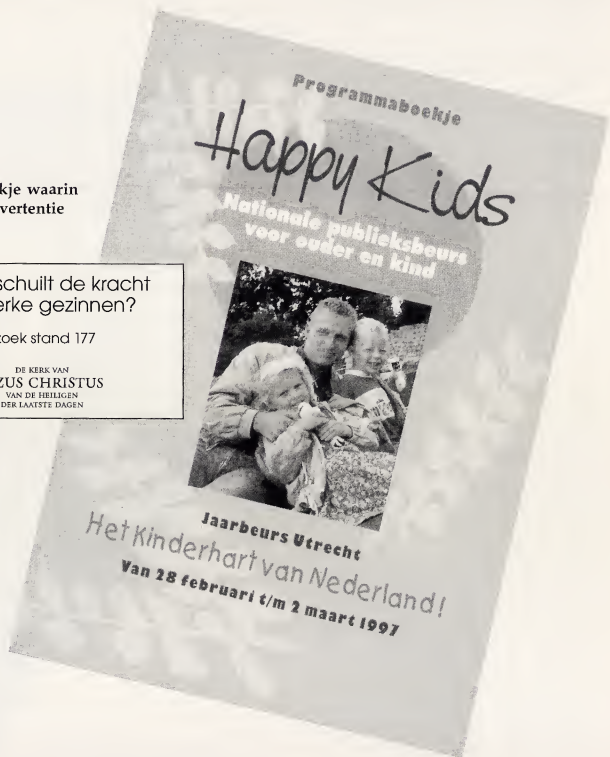
rierte aanbod aan informatie (kindvriendelijke) producten in de verscheidene stands of genoten van één of meerdere activiteiten. Vanwege het thema was ook De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen aanwezig op de beurs. Daardoor hebben veel mensen kennis kunnen maken met de naam en een aantal activiteiten van de kerk. Menigeen kwam naar de stand en was geïnteresseerd in de onderwerpen huwelijk, gezin, gezondheid en persoonlijke groei. Thema's die werden belicht in de nieuwe publicaties die door het comité van de ring Den Haag zijn vervaardigd.

Het programmaboekje waarin de onderstaande advertentie stond.

Waarin schuilt de kracht van sterke gezinnen?

Bezoek stand 177

DE KERK VAN
JEZUS CHRISTUS
VAN DE HEILIGEN
DER LAATSTE DAGEN

De stand werd gedurende de drie beursdagen afwisselend bemand door steeds twee leden met pr- of beurservaring, te weten A. Bos-Noot, R. Elfert, A.G. van Dam, I. den Hollander-Kirschbaum en G. Nebel. Voor ons was het een geweldige belevenis om zoveel leuke gesprekken te hebben met bezoekers. We wilden in de eerste plaats 'een brug slaan' naar de mensen, zodat je elkaar kon vinden in onderwerpen waar beiden in geïnteresseerd waren of ervaring mee hadden. Al pratend over het gezin of persoonlijke groei is het een klein stapje naar de principes die wij via de kerk hieromtrent leren.

Het is de uitdrukkelijke wens van president Gordon B. Hinckley dat er meer aandacht besteed wordt aan public relations. Door informatie te verschaffen aan het grote publiek met gebruikmaking van de media en door de stimulering van samenwerking op allerlei maatschappelijk terreinen kan de verstandhouding tussen de kerk en de buitenwacht worden verbeterd.

Onze aanwezigheid op de Utrechtse Jaarbeurs was daar een goed voorbeeld van. Niet alleen was er in de voorbereidingsfase samengewerkt met de beursorganisatie, waardoor er bv. een stand van Arke was (Arke is een christelijke uitgeverij van prachtige kleuter- en kinderbijbels), ook was er aandacht besteed aan de stand van de kerk zodat die een eigentijds en uitnodigend karakter kreeg.

Bewust was gestreefd naar herkenbaarheid om de drempel zo laag mogelijk te houden. Het was een uitstekende gelegenheid om de kleurrijke folders voor het eerst te presenteren aan het grote publiek. Vooral John Jansen, president van de ring Den Haag, heeft daarmee belangrijke impulsen gegeven aan de pr en daardoor in wezen aan het zendingswerk in Nederland.

Het nieuwe materiaal bestaat uit een zestal kleurenposters en bijbehorende folders over de onderwerpen huwelijk, gezin, gezondheid, alleen-zijn, familiegeschiedenis, en

persoonlijke groei.

Mede doordat de organisatie van de 'Happy Kids'-beurs voor officiële beustraining had gezorgd, en we met gelden uit het landelijke budget van de kerk standmateriaal konden aanschaffen, is onze aanwezigheid op de beurs een succes geworden. Dat bleek uit de reacties van het publiek. Na de posters of folders te hebben bekeken, stelde menigeen daarover vragen of spraken hun verbazing uit over een kerk die dergelijke actuele onderwerpen op deze wijze wist te verwoorden. De wijsheden op de poster over het huwelijk waren dikwijls aanleiding voor een gesprek. Ook was er veel aandacht voor de folders over het gezin, familiegeschiedenis en persoonlijke groei. In totaal zijn er bijna 700 folders uitgereikt en, wat nog belangrijker is, er zijn net zoveel gesprekken gevoerd. De eerlijkheid

gebiedt ons te zeggen dat de grote schaal paaseitjes grote aantrekkingskracht had op de beursbezoekers. De leden die hebben meegewerkt op de beurs hebben vele positieve ervaringen opgedaan. Vooral wanneer zij werden benaderd in plaats van andersom. Het beantwoorden van vragen is een comfortabele en prettige wijze om met de mensen in contact te komen. Ook door de advertentie van de kerk in het programmaboekje van de beurs konden vele bezoekers kennis nemen van de aanwezigheid van de kerk op de beurs. En daar was het immers allemaal om begonnen.

Wanneer u meer wilt weten over het materiaal en de ervaringen die daarmee zijn opgedaan, kunt u inlichtingen krijgen bij R. Elfert (tel.: 010-4620246) of I. den Hollander-Kirschbaum (tel.: 023-5263517). □

De set folders.

President Hinckley bezoekt leden in Florida en Midden-Amerika

President Gordon B. Hinckley heeft van 19 tot 26 januari een bezoek gebracht aan Midden-Amerika. Daarmee was hij de eerste president van de kerk na ruim twintig jaar die Midden-Amerika aandeed. Tijdens zijn reis bezocht hij zeven landen, hield negentien toespraken voor 88 duizend leden en zendingen, sprak met overheidsfunctionarissen in Costa Rica en Honduras en hield drie persconferenties. Op de heenreis bezocht hij de conferentie van de ring Jacksonville-West (Florida), ter gelegenheid van het feit dat het vijftig jaar geleden was dat de eerste ring in Florida werd georganiseerd.

President Hinckley werd op deze reis vergezeld door zijn vrouw, Marjorie, door ouderling Russell M. Nelson van het Quorum der Twaalf Apostelen, en diens vrouw, Dantzel. Ouderling Nelson kreeg verschillende keren tijdens de reis de toehoorders op zijn hand doordat hij hen in het Spaans toesprak.

Ouderling William R. Bradford van de Zeventig, president van het gebied Midden-Amerika, en zijn vrouw, Mary Ann, vergezelden het gezelschap tijdens hun verblijf in Panama, Costa Rica, Nicaragua, Honduras, El Salvador en Guatemala. Bovendien kreeg president Hinckley tijdens de regionale conferentie in Guatemala assistentie van de ouderlingen Lino Alvarez en Julio Alvarado, beiden raadgever in het gebiedspresidium.

Jacksonville (Florida)

Vijfduizend leden uit zes ringen binnen de grenzen van de oorspronkelijke ring Florida woonden twee conferentiebijeenkomsten bij en hoorden president Hinckley spreken over pioniers. Hij herinnerde de aanwezigen aan de offers die waren

gebracht door de eerste leiders in het zuiden, met inbegrip van ouderling Charles A. Callis, voormalig president van het zendingsgebied Zuidelijke staten en lid van het Quorum der Twaalf, die vijftig jaar geleden betrokken was bij de organisatie van de eerste ring. Daarna riep hij de leden op zelf een pionier te zijn. 'Tegenwoordig zijn er 100 duizend kerkleden in de staat Florida, er zijn vier zendingsgebieden, en er is een schitterende tempel in Orlando. U maakt deel uit van de grote groei die de kerk wereldwijd doormaakt. (...)

'We hebben werk te doen, dat is onze plicht,' zei hij, 'we kunnen niet stil staan; we moeten voorwaarts gaan. Dat is noodzaak.'

Panama-Stad

President Hinckley reisde vanuit Florida naar Panama-Stad, waar hij op maandag 20 januari drieduizend leden toesprak tijdens een ochtendvergadering. 'Toen u zich liet dopen,' hield hij de aanwezigen voor, 'deed u afstand van wereldse zaken. Elke sabbat hernieuwt u tijdens het avondmaal dat verbond, waarmee u zich bindt aan uw hemelse Vader.'

Na afloop van de bijeenkomst met de leden, hielden president Hinckley en zijn gevolg een vergadering met de 177 zendingen in het zendingsgebied Panama-Stad.

San José (Costa Rica)

Die middag vlogen president Hinckley en zijn gevolg naar San José. Daar aangekomen hield hij eerst een vergadering met de 200 zendingen die werkzaam zijn in Costa Rica, waarin hij hen eraan herinnerde dat duizenden mensen over de hele wereld voor hen bidden. Daarna bracht hij een bezoek aan José Maria

Figueres, president van Costa Rica. In dat gesprek overhandigde president Hinckley de proclamatie over het gezin aan president Figueres. 's Avonds hield president Hinckley een vergadering met zesduizend leden, die hij 'de kracht van de kerk in Costa Rica' noemde.

Managua (Nicaragua)

Van de 21 duizend leden die in Nicaragua wonen, vergaderden zich er 2400 op de ochtend van 21 januari om president Hinckley en zijn gevolg te horen spreken. Hij noemde de kerk een vast anker in de wereld van ongelof, en vertelde de aanwezigen dat de kerk van Jezus Christus er is 'om u bij te staan, u bij te schaven, uw horizon te verbreden, om u het woord van de levende God te geven.'

President Hinckley vergaderde ook met de zendingen die werkzaam zijn in het zendingsgebied Managua, alsmede met de districtspresidenten in het gebied.

Honduras

Vervolgens reisde de president door naar San Pedro Sula om allereerst te vergaderen met de 191 zendingen die in dat zendingsgebied werkzaam zijn. Hij hield hen voor: 'Het is belangrijk dat [nieuwe leden] zozeer bekeerd zijn dat ze nooit meer de kerk verlaten waaraan zij zich verbonden hebben. Dat ze getrouw en ijverig blijven, het evangelie naleven en alles doen wat er van hen als heilige der laatste dagen verwacht wordt. Let goed op dat jullie doelingen bekeerd zijn tot de kerk.'

Die avond sprak president achtduizend leden toe die waren vergaderd in het nationale stadion. Hij zei bij die gelegenheid: 'Ik hoop dat [de kerk] het belangrijkste in uw leven is.'

Op 22 januari kwam president Hinckley in Tegucigalpa aan, de hoofdstad van Honduras. Hier werd hij geïnterviewd door een verslaggever van *La Tribuna*, vergaderde met 224 zendelingen die daar werkzaam zijn, bracht een bezoek aan James E. Creagan, ambassadeur van de Verenigde Staten in Honduras, en hield een haardvuuravond met 15 duizend leden in een stadion.

In het interview met *La Tribuna* werd de president gevraagd wat zijn boodschap aan het Hondurese volk was. Hij antwoordde: 'Leid een goed leven. Leef in vrede met elkaar. Respecteer elkaar. Werk samen en waardeer elkaar. Wij willen daar als kerk graag behulpzaam bij zijn. We hopen dat onze mensen een sieraad zijn voor dit land en nodigen alle mensen uit te komen kijken en deel van ons te gaan uitmaken.'

San Salvador (El Salvador)

De reis werd voortgezet naar San Salvador, waar president Hinckley geïnterviewd werd door een verslaggever van *La Prensa Gráfica*. Ook vergaderde hij met de 374 zendelingen uit de zendingengebieden San Salvador Oost en West.

In deze vergadering ging de president in op het interview dat hij kort daarvoor met de verslaggever had gehad: 'Hij vroeg mij: "Wat hebben uw zendelingen de bevolking van El Salvador te bieden?" Ik zei hem dat jullie een beter leven te bieden hadden! Zij beseffen niet dat ze zoons en dochters van God zijn, die een geweldig en doelgericht leven kunnen leiden. Jullie hebben het woord van wijsheid te bieden. Jullie hebben een beter gezinsleven te bieden. Jullie hebben de geweldige zegeningen van het huis des Heren te bieden aan ieder die dat waardig is. (...) Jullie hebben de weg naar het eeuwige leven te bieden, met alle geluk die God onze eeuwige Vader wil dat zijn kinderen hebben.'

Die avond sprak president Hinckley tienduizend leden toe, van wie velen honderden kilometers hadden gereisd om de bijeenkomst bij te kunnen wonen.

Guatemala

De groep bracht de laatste twee dagen van hun reis in Guatemala door, waar in totaal 35 duizend leden luisterden naar de toespraken in de twee bijeenkomsten van de regionale conferentie in Guatemala-Stad. In verband met de conferentie sprak de president in een priesterschapsleidersvergadering nog eens duizend leiders uit twaalf ringen toe. Ook hield hij een vergadering met 700 zendelingen. Tevens hield hij een persconferentie.

In de bijeenkomsten met de heiligen legde president Hinckley o.a. na-

druk op het belang van de tempel. 'We hebben in dit land de enige tempel van Midden-Amerika. Hebben de andere landen in Midden-Amerika niet zoveel recht op een tempel? Maar men besloot hem hier te bouwen. Hier staat hij om door u te worden gebruikt. Ik heb een tempelaanbeveling in mijn hand. Ik heb er een; ouderling Nelson heeft er een; ouderling Bradford ook. We moeten allemaal een tempelaanbeveling hebben. (...) Ik hoop dat elke volwassene een tempelaanbeveling heeft, die waardig is, hem op waarde de schat en gebruikt.' □

President Hinckley wijdt monument Mormoons Bataljon in

President Gordon B. Hinckley heeft op 14 december 1996 in een stadspark in Tucson (Arizona) een nieuw monument ingewijd ter ere van het Mormoons Bataljon. Het fraaie monument is ontworpen door Clyde Ross Morgan. Het bronzen beeld weegt twee ton en is zes meter hoog. Het beeldt twee soldaten in het bataljon uit, Christopher Layton en Jefferson Hunt, die de Ameri-

kaanse vlag hijsen en handel drijven met koopman Teodoro Ramirez, een koopman uit Tucson. Bijna drieduizend mensen waren er getuige van dat president Hinckley het inwijdingsgebed uitsprak.

Naar verluidt was de vlag die het bataljon in december 1846 hees in Tucson de eerste VS-vlag die wapperde in het gebied dat later de staat Arizona zou vormen. □

Tempelwerk: de stand van zaken

Het aantal mensen dat de aarde bevolkt heeft, kan alleen maar geschat worden. Zelfs huidige volkstellingen zijn inaccuraat.

De geschatte wereldbevolking van 1 n.Chr. was 200 miljoen; in 1850 was dat opgelopen tot één miljard. In 1995 was de wereldbevolking naar schatting 5,76 miljard. Men schat dat er in totaal 105 miljard mensen op aarde hebben geleefd.

Het aantal verrichte tempelbegravingen nadert de 140 miljoen, wat inhoudt dat dit werk verricht is voor 0.13 procent (iets meer dan een tiende van een procent) van de gehele mensheid.

Ouderling Boyd K. Packer heeft in dat verband gezegd: 'Als we erover nadenken hoeveel werk het is, dan is dat het adembenemend is; het is

meer dan adembenemend, het is verpletterend! Maar het is niet ontmoedigend.'

In 1977 heeft president Spencer W. Kimball het belang van het werk voor de doden onder de aandacht gebracht:

'We vragen ons af wat onze voorouders, grootouders, overgrootouders en betovergrootouders denken van u en mij. Wij zijn hun nageslacht. Op ons rust de taak hun tempelwerk te doen. De prachtige tempels des Heren staan iedere dag tot onze beschikking maar zij zijn lang niet altijd vol. Er rust een zware taak op onze schouders, waar wij niet om heen kunnen, en wij kunnen gevaar lopen wanneer wij dit belangrijke werk niet doen.' (*De Ster*, mei 1977, blz. 3-4.) □

DE KINDERSTER

VOOR DE KINDEREN VAN DE KERK VAN JEZUS CHRISTUS VAN DE HEILIGEN DER LAATSTE DAGEN

MEI 1997

OUDERLING JEFFREY R. HOLLAND

VAN HET QUORUM DER TWAALF APOSTELN

Uit een interview door Rebecca M. Taylor

Ik ben als kind vaak bang geweest, maar ik ben altijd gezegend en geholpen. Ik denk dat alle kinderen wel eens bang zijn. Als dat ook met jou gebeurt, is er een manier waarop je weer rustig kunt worden.

Toen ik nog maar vijf of zes jaar was, heb ik iets heel bijzonder meegemaakt met bidden. Mijn opa was heel ziek. Hij was nog niet eens zo oud. Hij had hoge koorts, hij zag bleek, en was bijna bewusteloos. Onze hele familie zat in spanning. Hij lag in een bed dat voor hem in de woonkamer was gezet. Een groot deel van de familie knielde samen met onze ringpatriarch in een kring om zijn bed om voor hem te bidden.

Ik was het enige kind in de kamer. Iemand vroeg me of ik in de kring mee wilde bidden. Iedereen in de kring sprak om de beurt een gebed uit. Ik was de jongste en werd als laatste gevraagd om te bidden. Ik had natuurlijk al vaker gebeden: bij het gezinsgebed, voor het eten en voor het slapengaan. Maar ik had nog nooit op die manier gebeden. Sommige mensen huilden. Iedereen was erg ongerust en bezorgd. Alles was zo gespannen en het maakte me een beetje bang.

Door onze gebeden werd mijn grootvader weer beter. De patriarch zei later dat het vooral door mijn gebed was dat mijn grootvader beter was geworden. Ik ben dat nooit vergeten. Ik had het wel eng gevonden om toen te bidden, maar daarna ging ik met meer gevoel bidden.

Lieve kinderen, bidden gaat ook veel meer voor je betekenen als je probeert om in je gebed je hemelse Vader voor je te zien. Doe net alsof Hij gewoon in de kamer naast je staat. Praat met Hem zoals je dat met een lieve vader zou doen. Je moet ook hardop bidden. Als we de woorden uitspreken, zijn ze duidelijker voor ons en voor God. Stil bidden is prima. Toch is het heel goed om de woorden die je tegen je hemelse Vader zegt, uit je eigen mond te horen. Je kunt je dan ook beter concentreren.

Ik weet nog hoe ik als kleine jongen het verhaal over Lehi's visioen in het Boek van Mormon hoorde. Ik kon me helemaal voorstellen hoe de ijzeren roede naar de boom des levens liep. Mer die griezelige donkere mist rond het pad dat naar de boom liep. Ik snapte dat als je de roede goed vasthield, je niet zou verdwalen, hoe eng de duisternis ook was.

Ik heb wel vaker dat bange gevoel gehad dat ik verdwald was. Toen ik nog heel klein was, ging ik met m'n vader en moeder naar Salt Lake City. Ik had nog nooit zo'n grote stad gezien. Mijn moeder liep een winkel binnen. Ze dacht dat ik bij m'n vader was. Mijn vader dacht dat ik bij m'n moeder was. Hij bleef buiten op haar wachten.

Maar ik liep gewoon door. Voor ik het wist was ik al een paar straten verder. Ik zag niemand of niets bekends. Ik wist niet wat ik moest doen. Ik was

1. Zeven jaar oud – wat een vangst!
2. Ongeveer acht jaar oud met de honden Skipper en Chipper.
3. Ongeveer twaalf jaar.
4. Zevenjarige Jeffrey (midden); zijn neef Charles Daily (links) en z'n broer Dennis zijn klaar voor de pioniersoptocht.
5. De St. George-tempel.

doodsbang. Mijn ouders hadden gelukkig al snel in de gaten dat ik weg was. Na een paar minuten vonden ze me.

Door die gebeurtenis ben ik gaan snappen hoe belangrijk het is om de ijzere roede vast te houden die Lehi in z'n droom zag. De roede zorgde ervoor dat de mensen niet verdwaalden zolang ze die vasthielden. Ook het woord van God zal ons waarschuwen voor verkeerde paden. Zolang we God volgen, bidden en altijd proberen het goede te doen, zal Hij ons helpen en ons terug naar Hem leiden. Zelfs als we soms in de war zijn en niet precies weten waar we zijn of waar we heen gaan.

Vlak bij het huis van m'n ouders in St. George (Utah) was er een grote heuvel. Ik vond het heerlijk om er te spelen. Toen ik daar op een dag met m'n grote broer Dennis was, struikelde ik en viel ik op een grote, stekelige cactusplant. Ik had overal van die cactusstekels: in m'n schoenen, m'n broek, m'n hemd. Ik was erg geschrokken, het deed zeer en ik durfde me nauwelijks te bewegen met al die scherpe prikkels. Dus begon ik heel hard te huilen. Dennis probeerde de stekels eruit te trekken, maar dat deed nog meer zeer en ik ging bloeden. Uiteindelijk draaide Dennis zich tot m'n verbazing om en rende zonder een woord te zeggen de heuvel af. Ik dacht: *Ja hoor, geweldig. Net als ik 'm echt nodig heb, rent hij weg.* Ik was bang dat ik daar voor altijd met die cactus in me zou moeten blijven zitten.

Maar toen ik even later snetterend opkeek, zag ik hem met veel moeite met z'n kleine rode kar de heuvel opklommen. Hij was naar huis gerend om die te halen. Hijgend en puffend trok hij hem de heuvel op om mij erin te zetten en naar huis te brengen.

In sommige opzichten is de liefde die m'n broer die dag voor mij liet zien net als de liefde die de Heiland aan ons heeft laten zien. Zonder de hulp van m'n broer was ik niet thuisgekomen. Net zo goed als wij nooit veilig in ons hemelse thuis kunnen komen zonder de onzelfzuchtige, liefdevolle hulp van onze Heiland, Jezus Christus. Hij betaalde een enorme prijs om dat voor ons mogelijk te maken. Een prijs die Hem erg veel pijn en lijden veroorzaakte. Maar door Hem kunnen we rustig worden als we bang zijn en kunnen we het eeuwige leven krijgen.

Onze hemelse Vader en Jezus Christus houden heel veel van kinderen. Ze zullen je gebed altijd horen en je angst minder maken. Als je ooit echt bang bent, probeer dan aan dit lied te denken; het is geschreven door een man die in dezelfde stad woonde waar ik ben opgegroeid:

*Dierb're kind'ren, God is met u.
Hij houdt dag en nacht de wacht,
en Hij wil u gaarne zeeg'nen,
als gij 't goede steeds betracht.
Stelt vertrouwen, stelt vertrouwen
in zijn liefd' en in zijn macht.
(lofzang 61) □*

6. Ouderling Holland en zijn vrouw Patricia.

7. Het gezin Holland in 1980: Matthew, zuster Holland en David, ouderling Holland en Mary Alice.

DE DOOP – MIJN EERSTE VERBOND

Karen Ashton

'Gij zijt verlangend om in de kudde van God te komen en Zijn volk te worden genoemd, en gewillig (. . .) elkanders lasten te dragen, zodat ze licht mogen zijn; ja, en gewillig (. . .) met de treurenden te treuren; ja, en hen te vertroosten, die vertroosting nodig hebben, en om te allen tijde als getuigen van God te staan, in alle dingen en in alle plaatsen, waar gij u ook moogt bevinden' (Mosiah 18:8-9).

Een verbond is een belofte van onze hemelse Vader aan zijn kinderen en van zijn kinderen aan Hem. De verbonden die Hij met zijn kinderen sluit zijn heilig. Als Hij verbonden met ons sluit, belooft Hij ons prachtige zegeningen. Als we verbonden met Hem sluiten, laten we zien dat we van Hem houden en beloven we zijn geboden te onderhouden.

De doop is het eerste verbond dat je met je hemelse Vader sluit. Als je dat heilige verbond aangaat, laat je zien dat je van Hem houdt. Ook belooft je, of verbind je je, de naam van Jezus Christus op je te nemen, altijd aan Hem te denken, zijn geboden te onderhouden, van Hem te getuigen, en Hem lief te hebben en te dienen door anderen lief te hebben en te dienen (zie Mosiah 18:8-10; Leer en Verbonden 20:37).

Als je je doopverbond hebt gesloten door je te laten dopen, word je bevestigd als lid van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen en ontvang je de gave van de Heilige Geest. Als je je doopverbond onderhoudt, zegent onze hemelse Vader je altijd met zijn Geest. Elke zondag, als je van het avondmaal neemt, kan je weer terugdenken aan dat verbond en het hernieuwen.

Instructies

Kleur de poster 'De doop – mijn eerste verbond' op

pagina 5. Neem de bladzijde voorzichtig uit. Schrijf je naam in de open vakjes, met je doopdatum of het jaar dat je gedoopt wordt. Als je al gedoopt bent, schrijf je de namen van de priesterschapsdragers die je gedoopt en bevestigd hebben op en noem je de beloften die jij en je hemelse Vader aan elkaar hebben gedaan. In het midden maak je een tekening van jezelf of plak je een fotootje van jezelf. Hang de poster in je kamer op, of plak die in je dagboek of je gedenkbok.

Ideeën voor de participatieperiode

1. *Neem met de kinderen het vijfde geloofsartikel door. Vertel ze dat Joseph Smith en Oliver Cowdery wisten dat de doop nodig was, maar dat ze niet wisten wie de bevoegdheid had om ze te dopen. Lees de eerste zin van Joseph Smith – Geschiedenis 1:68. Vraag een priesterschapsdrager om te vertellen hoe Joseph Smith en Oliver Cowdery door Johannes de Doper werden geordend. Laat ieder kind een tekening van deze belangrijke gebeurtenis maken. Stel de kinderen voor dit verhaal aan de rest van het gezin te vertellen en de tekening te laten zien.*

2. *Zing 'De doop' (Zing maar mee, B-4) en 'Als ik gedoopt ben' (De Ster, juni 1994). Laat de kinderen vertellen in welke opzichten hun doop gelijk is aan die van de Heiland en in welke opzichten anders. Vertel uw gevoelens over uw eigen doop.*

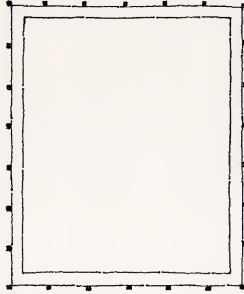
3. *Nodig een volwassen lid van de wijk uit om iets over zijn of haar doop te vertellen, of vraag de bisschop of gemeentepresident om uit te leggen wat het doopgesprek inhoudt.*

4. *Bijpassende verhalen over de doop en verbonden: 'Het verbond van Carine', De Ster, oktober 1994, blz. 4; 'Een goede naam', De Ster, oktober 1995, blz. 10; 'Een nieuwe dag', De Ster, mei 1997, blz. 10. □*

DE DOOP

Mijn eerste verbond

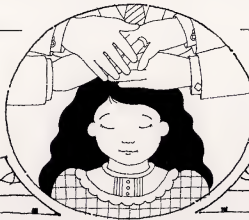
Mijn naam

Mijn doopdatum

Ik ben gedoopt door _____

Ik ben bevestigd door _____

Ik beloof _____ Mijn hemelse Vader belooft

DOOR DE GEEST DURFDE IK

Gbenga Onalaja

Toen ik negen jaar oud was, was ik het enige mormoonse kind op een hele grote katholieke school in Ibadan (Nigeria). Op een dag werd er bekend-gemaakt dat de aartsbisschop van het bisdom Ibadan naar onze school zou komen. Iedereen was heel opgewonden. Hij is een heel belangrijk man. Zulke bezoeken legt hij maar eens in de vier jaar af. Er moest heel wat gedaan worden. De school werd geveerd en versierd met bloemen en ballonnen. Het gras werd gemaaid. Ons werd gezegd dat we er op die dag piekfijn uit moesten zien. Op de dag van het bezoek stond ik twee uur eerder op om in ieder geval op tijd klaar te zijn. Ik vond het geweldig om m'n nieuwe schooluniform aan te doen. Ik wilde het graag aan m'n broers en zussen laten zien voordat ik naar school ging.

Om acht uur stonden alle leerkrachten en leerlingen te wachten toen de hooggeëerde gast arriveerde. Toen hij ons had begroet en een paar dingen had verteld, vroeg hij: 'Wie was de heilige Marta?' De hele aula was stil. Na een korte, pijnlijke stilte vroeg hij het nog twee keer. De aartsbisschop was duidelijk teleurgesteld dat niemand zijn vraag beantwoordde.

Ik was heel zenuwachtig. Ik raakte even in de war toen hij *heilige* Marta zei, maar ik wist zeker dat ik het antwoord wist. Ik had over Marta in het jeugdwerk gehoord, maar ik durfde m'n hand niet op te steken. Ik was tenslotte lid van een andere kerk en was erg verlegen. Ik praatte niet eens veel met m'n klasgenootjes, en als ik de vraag beantwoordde, zouden meer dan 1000 mensen me horen!

Maar ik bedacht me hoe ik in de kerk altijd opstond om m'n getuigenis te geven. Toen durfde ik het met de hulp

van de Geest. Voor ik het wist schoot m'n hand omhoog en mocht ik antwoord geven. Ik kwam naast de aartsbisschop te staan voor de grootste groep mensen die ik ooit had gezien. Alle ogen leken wel op mij gericht en iedereen wachtte op mijn antwoord. Met knikkende knieën zei ik dat Marta de zuster van Maria en Lazarus was. Na mijn antwoord viel er weer een stilte. Toen veranderde de uitdrukking op het gezicht van de aartsbisschop en hij vroeg me er wat meer over te vertellen. Ik kende het verhaal van het jeugdwerk. Ik vertelde over Jezus' bezoek aan Maria en Marta en hoe Hij Lazarus weer levend had gemaakt (zie Lucas 10:38–42 en Johannes 11:20–45).

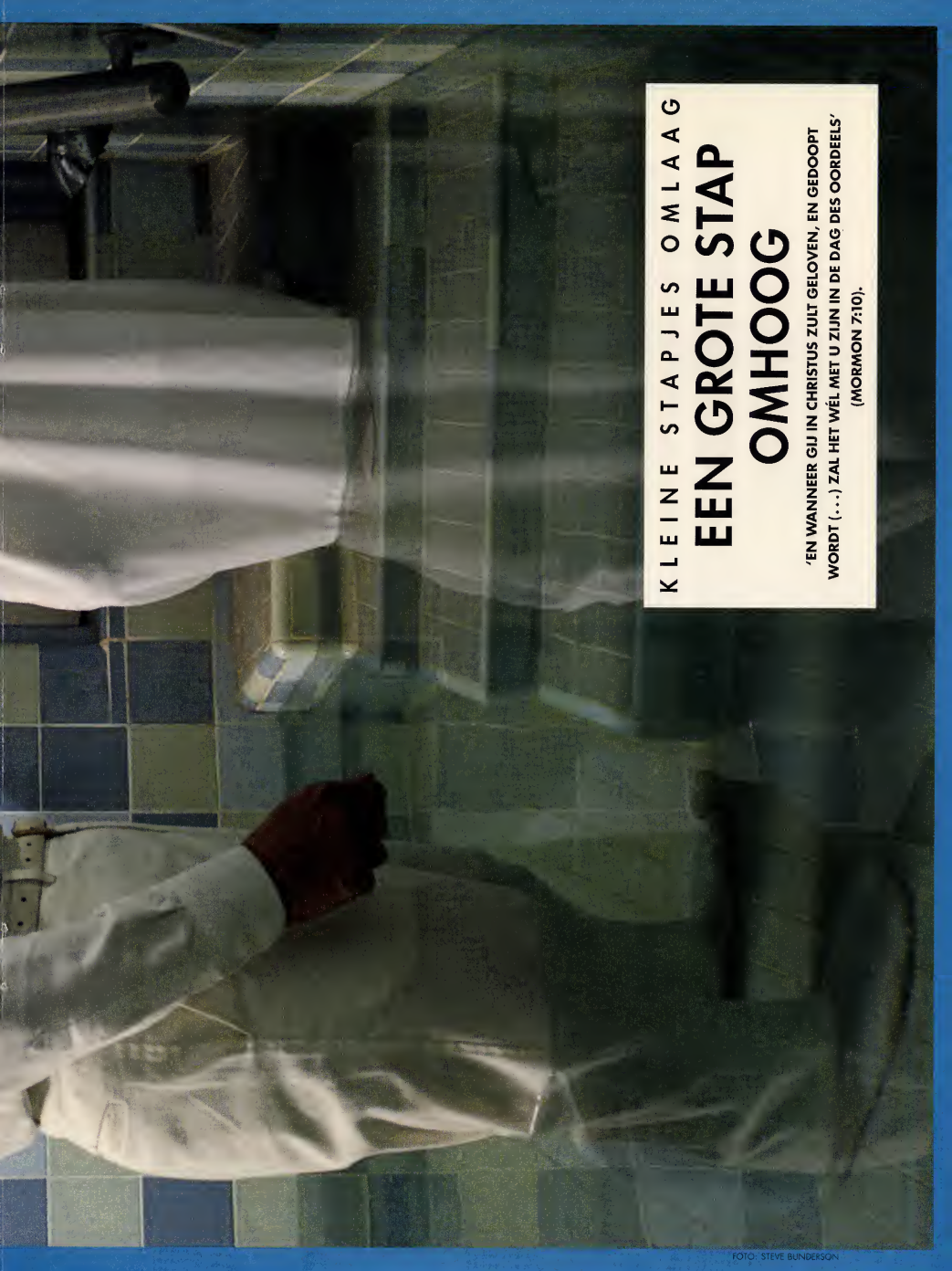
De aartsbisschop leek erg onder de indruk te zijn van mijn antwoord en vroeg om een applausje voor mij. Toen schudde hij me de hand, gaf me een knuffel en vroeg naar welke katholieke kerk ik ging. Ik legde uit dat ik lid was van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen en dat ik het verhaal in het jeugdwerk had geleerd. Hij glimlachte en zei: 'Gbenga, je hebt me vandaag heel blij gemaakt. Ik ben erg trots op je, op jouw kerk, en op degene die je dit allemaal geleerd heeft. Zonder jou had niemand m'n vraag beantwoord en was ik erg teleurgesteld geweest.' Toen beloofde hij me met een beurs voor mijn laatste jaar op school. Ik voelde me erg dankbaar voor de kerk, m'n jeugdwerkleerkracht, het gezin waar ik uit kom, en de Geest van God die me had geleid.

Sinds die dag werd ik de 'beursjongen' genoemd. Elke keer als ik dat hoorde, kwamen er weer goede herinneringen boven. Dan bedenk ik me dat ik altijd naar de influisteringen van de Geest moet luisteren. □

Gbenga, hierboven met de rest van het gezin, herinnerde zich wat hij in het jeugdwerk had geleerd en gaf zijn getuigenis voor meer dan 1000 mensen.

KLEINE STAPJES OMLAAG

EEN GROTE STAP OMHOOG

'EN WANNEER GIJ IN CHRISTUS ZULT GELOVEN, EN GEDOOPT
WORDT (...), ZAL HET WÉL MET U ZIJN IN DE DAG DES OORDEELS'
(MORMON 7:10).

PLAQUES: DECK BROWN

VERHAAL

EEN NIEUWE DAG

Ray Goldrup

Deze dag begint net als alle andere dagen, dacht de achtjarige Gerard. Hij trok z'n katoenen hemd aan en deed z'n bretels op hun plaats. *Waarom voelt het dan anders?* De haan Hector kraaide als altijd bij het opkomen van de zon. Het zonlicht gluurde door de gordijnen. Het viel op het gezicht van Pluk-Pluk, Gerards oude versleten pandabeer, die als altijd op een stoel bij z'n bed zat.

Ja, alles leek anders vandaag. Om de een of andere reden ergerde hij zich minder aan Hectors gekukeleku. Het

licht dat door z'n versleten gordijnen sijpelde leek wel ... helderder. En Pluk-Pluks opgestikte glimlach leek vandaag blijer dan ooit. Hij keek de speelgoedbeer recht in de zwarte kraalogen. 'Wat zou 't zijn, Pluk-Pluk?'

Gerard deed z'n laarzen aan. Papa was waarschijnlijk al bij de schuur om het paard voor de ploeg te spannen. Gerard moest dan achter hem lopen en de zaadjes in de grond doen. Het was een klusje dat hij om de een of andere reden nooit zo leuk vond als vissen of knikkeren met Arnoud Klaardonk. Maar nu zuchtte hij niet eens bij de

gedachte dat hij een hele dag op het veld zaadjes in de droge aarde zou doen. Hij keek er zelfs naar uit!

'Wat zou 't toch zijn, Pluk-Pluk?' vroeg hij weer terwijl hij naar de deur liep en z'n hemd in z'n broek stopte.

Hij hield even stil in de zonnestraal die zich een weg door de schaduwen in z'n kamer baande. 'Het is vanmorgen in ieder geval koud, zoals het hoort', zei hij tegen de oude beer. 'Alleen,' voegde hij eraan toe met een verbaasde uitdrukking op z'n gezicht, 'wens ik nou niet dat ik nog onder mama's dekbed lag, zoals anders.' Hij bekeek zichzelf eens goed in het kleine spiegelkje op z'n kast. 'Ja, dat ben ik toch echt. Maar voor de rest is alles anders.' Hij krabde zich op z'n hoofd. 'Misschien droom ik wel of zo, Pluk-Pluk.' Hij kneep in z'n eigen arm. 'Nee, da's ook allemaal echt.'

Gerard at snel het gebakken eitje op dat mama voor hem had gemaakt en dronk z'n glas geitemelk leeg. Hij had een hekel aan geitemelk, maar vandaag ging het er toch makkelijk in.

Mama, die aan het karnen was, keek even op naar haar zoon. 'Is er wat, Gerard?'

'Mama, vind jij het vandaag anders dan gisteren?'

'Hoezo anders?'

'Nou, gewoon . . . anders?'

'Nee, niet echt, hoezo?'

'Dat weet ik eigenlijk niet. Ik snap het zelf ook niet zo.' Hij zette z'n lege glas op tafel en rende de deur uit.

Mama keek hem na terwijl hij door de tuin naar de akker liep. Toen glimlachte ze, haalde even de schouders op en ging weer verder met karnen.

Terwijl Gerard achter z'n vader liep en zaadjes in de omgeploegde grond deed, keek hij naar de oude vogelverschrikker die even verderop stond. Die had hij al duizend keer gezien. Hij zag er nog precies hetzelfde uit – een mannetje van stro met wat oude lompen als kleren. Waarom was het dan net alsof hij hem nu voor het eerst zag? 'Zie jij iets anders aan die vogelverschrikker, pap?'

Papa keek even naar de gerafelde figuur met de levenloze blik. 'Ja,' antwoordde hij vrolijk en onder z'n brede hoed kneep hij z'n ogen een beetje toe, 'nou je 't zegt, jongen, inderdaad.'

'Echt waar, pap?' riep Gerard uit. 'Ik dacht even dat ik de enige was die . . .'

'Ho, ho,' onderbrak de lange boer met de donkere,

lachende ogen plagerig, 'volgens mij ziet die vogelverschrikker er minstens een dag ouder uit!' Hij grinnikte.

Gerard zuchtte. 'Dat is 't helemaal niet, pap. Kunnen we even praten?'

Papa keek over z'n schouder naar de jongen en hield toen bij de rand van de akker de ploeg stil. 'We kunnen Theo wel even laten uitrusten.' Hij klopte het grote trekpaard op de flank en ging zitten. 'Vertel maar, jongen.'

'Ik wou dat ik wist hoe ik 't moest uitleggen, papa.'

'Is er iets mis?'

'Nee, dat niet, alleen snap ik er niks van.'

Papa keek opgelucht. Hij deed z'n hoed af en krabde op z'n hoofd. 'Je vroeg me net of ik iets aan die vogelverschrikker zag...'

'Maar het is niet alleen de vogelverschrikker, pap, viel Gerard hem in de rede. 'Het is gewoon alles.'

'Wat is alles, Gerard?'

'Het lijkt wel of ik alles voor het eerst voel en zie en proef en ruik en hoor. Alsof ik ineens iemand anders ben. De lucht ziet er blauwer uit. De vogelverschrikker ziet er... leuker uit.' Hij pakte wat aarde in z'n hand en liet die door z'n vingers glijden. 'Zelfs de aarde voelt goed. Wat is er toch met me?'

Papa kreeg een wasje voor z'n ogen.

'Ik weet nog dat ik me ook zo voelde.'

'O ja? Wanneer dan?'

Papa staarde over de akker in het

ochtendlicht dat over de heuvels kwam. 'De dag dat ik gedoopt werd.' Hij keek weer naar z'n zoon. 'Alsof m'n hele lijf weer leefde, net als bij jou.'

'Ik ben gisteren gedoopt,' zei Gerard zachtjes, en z'n ogen werden groter, net als de zon boven de heuvels.

'Ja,' zei z'n vader zachtjes, 'en je zei dat je vanmorgen toen je wakker werd, je anders voelde – alsof alles anders was.'

'Wordt het elke morgen zo nu ik gedoopt ben, pap?'

'Nee,' zei papa, 'niet elke morgen.'

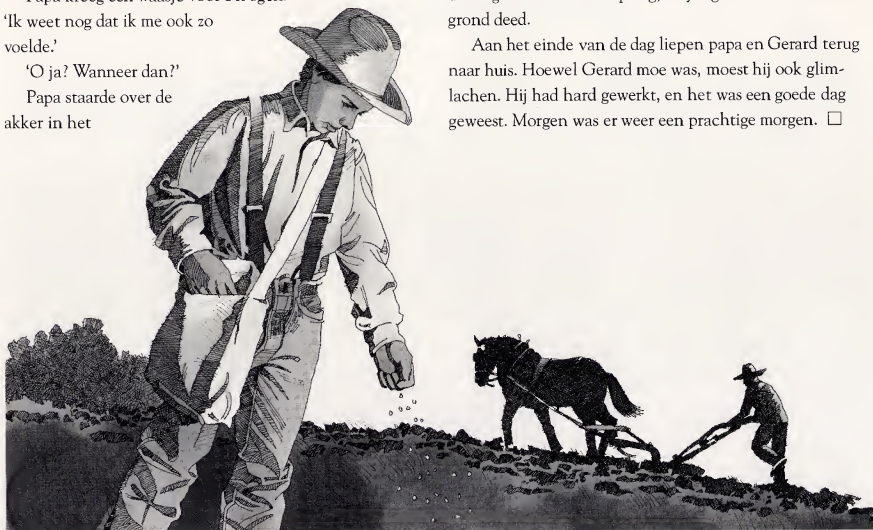
Er gleed een traantje langs de stoffige wang van de jongen. 'Maar ik wil dat dit gevoel niet weggaat. Nooit niet.'

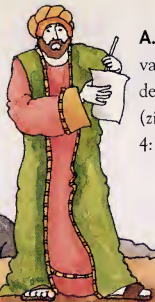
'Je hebt bij je doop een paar heel belangrijke beloften aan je hemelse Vader gedaan, en Hij aan jou. Kom die beloften na, jongen, dan blijft je leven goed, helder en levend. Het is net als deze akker: hoe harder we werken om alles goed te doen, hoe groter en beter en mooier de oogst. We kunnen hier niet met onze handen in onze zakken gaan zitten en verwachten dat het graan de wolken in groeit, hè?'

'Nee, dat kan niet!'

De twee hervatten hun langzame reis over de akker, de lange man achter de ploeg, de jongen die het zaad in de grond deed.

Aan het einde van de dag liepen papa en Gerard terug naar huis. Hoewel Gerard moe was, moest hij ook glimlachen. Hij had hard gewerkt, en het was een goede dag geweest. Morgen was er weer een prachtige morgen. □

A. Arts; schrijver van een van de evangeliën (zie Kolossenzen 4:14).

B. Vader van Johannes de Doper; kon door een engel niet meer praten omdat hij niet geloofde dat hij een zoon zou krijgen (zie Lucas 1:5-7, 11-13, 18-22, 57-64).

C. Vervolgde de kerk; heette eerst Saulus (zie Handelingen 8:3; 13:9).

D. Moeder van Jezus Christus (zie Lucas 1:30-31).

VEEL PLEZIER!

MENSEN IN HET NIEUWE TESTAMENT

Janet Peterson

Kies bij iedere persoon de juiste omschrijving. Controleer dan je antwoorden door bij elke beschrijving de tekst op te zoeken.

E. Door Jezus weer levend gemaakt; broer van Maria en Marta (zie Johannes 11:1-3, 11-14, 38-40, 43-44).

F. Wegens zijn getuigenis van Jezus Christus gestenigd (zie Handelingen 6:8-9; 7:55-59).

1. Johannes de Doper
2. Lazarus
3. Lucas
4. Stefanus
5. Zacharias
6. Jozef
7. Paulus
8. Maria
9. Petrus
10. Maria van Magdala

G. Zag de herrezen Christus als eerste (zie Marcus 16:9).

H. Zei dat Jezus de Christus was; genas een man in naam van de Heiland (zie Matteüs 16:13-16; Handelingen 3:1-8).

I. Bereidde de weg voor Jezus en doopte Hem (zie Marcus 1:2-9).

J. Echtgenoot van Maria; een timmerman (zie Matteüs 1:16; 13:53-55).

OP ONDERZOEK UIT

EEN HUI

Sherrie Johnson

In 1836 wijdde Joseph Smith in Kirtland (Ohio) de eerste tempel in deze laatste dagen in 'opdat de Zoon des Mensen een plaats mocht hebben om Zich aan Zijn volk te openbaren' (Leer en Verbonden 109:5).

Op 5 juni 1833 waren ze met de bouw van de tempel begonnen. De daaropvolgende drie jaar ondergingen de heiligen vele beproevingen en ontberingen om voor de Heer een huis te bouwen.

De meeste mensen hadden weinig spullen en geld. Maar elke gezonde man werkte per week één dag aan de tempel. Ze werkten in een steengroeve en hakten daar zandsteen op maat voor de tempelmuren. Ze werkten als timmerman, schilder en menner, en deden nog ander werk. Soms werkten er wel eens honderd mensen tegelijk aan de tempel. De vrouwen sponnen, breiden, weefden en naaiden om gordijnen en tapijten te maken. Ook maakten ze kleren en eten voor de bouwers. Iedereen was druk bezig.

Maar de Heer vroeg niet alleen tijd en talenten van de mensen. Het grote, drie verdiepingen tellende gebouw kostte tussen de 40duizend en 60duizend dollar, een gigantisch bedrag in

GARY E. SMITH, EEN HERSTELT DE SEUTELS VOOR HET EEUWIGE GEZIN

S VOOR DE HEER

een tijd dat de gemiddelde arbeider maar twee of drie dollar per dag verdiende. Vele heiligen gaven alles wat ze hadden voor de bouw van de tempel.

Er waren ook mensen in de omgeving die tegen de bouw van de tempel waren. 's Nachts kwamen er bendes om het werk van de heiligen kapot te maken. Dan stalen ze gereedschap en materiaal. Daarom moesten er elke nacht mannen op wacht staan.

Toen de tempel klaar was, was het 't allermooiste gebouw in de wijde omtrek. Binnen waren er twee wenteltrappen en prachtige balustrades en fraai houtsnijwerk. Maar de reden waarom de Kirtland-tempel altijd bekend zal blijven, is niet omdat hij zo mooi is, maar om de geweldige dingen die daar zijn gebeurd.

Op zondag 27 maart 1836 kwamen honderden heiligen der laatste dagen naar Kirtland voor de inwijding. De deuren gingen om 8.00 uur 's ochtends open en duizend mensen kwamen binnen. Honderden anderen die ook voor de tempel hadden gewerkt en geofferd, buiten moesten blijven. Joseph Smith zag hoe teleurgesteld ze waren en besloot de inwijding op donderdag te herhalen.

Het koor opende de bijeenkomst. Toen sprak president Sidney Rigdon

twee en een half uur. Na een korte pauze werden de kerkfunctionarissen ter steunverlening voorgesteld. Toen sprak de profeet het inwijdingsgebed uit dat aan hem geopenbaard was. Dit gebed staat nu in afdeling 109 van de Leer en Verbonden. Na het gebed zong het koor 'Gods Geest brandt in 't harte', dat speciaal voor de inwijding was geschreven.

De aanwezigen sloten de zeven uur durende dienst af door te gaan staan voor de plechtige hosannakreet. Zuster Eliza R. Snow zei dat die 'met zoveel kracht gegeven werd dat het leek alsof het dak van het gebouw zou worden geblazen.'

Die avond kwamen er meer dan vierhonderd priesterschapsdragers in de tempel bij elkaar, en toen ouderling George A. Smith aan het spreken was, klonk het alsof 'er een geweldige, machtige wind door de tempel ging, en alle aanwezigen gingen onder invloed van een onzichtbare macht allemaal tegelijk staan'. Vele leden gingen in een andere taal spreken en profeteren. Anderen zagen prachtige visioenen, waaronder engelen die de tempel vulden.

Mensen in de buurt hoorden het geluid ook en kwamen aanrennen om te kijken wat er aan de hand was. Bij de tempel gekomen zagen ze een vuurkolom op de tempel rusten. Ze

zagen engelen boven de tempel en hoorden hemels gezang.

Dat jaar vonden er vele andere bijzondere geestelijke gebeurtenissen plaats in de tempel. Prescinda Huntington beschreef hoe een klein meisje bij haar aan de deur kwam en opgewonden riep: 'De vergadering is boven op het dak!' Prescinda keek naar buiten en zag engelen boven op de tempel heen en weer lopen. Veel kinderen in Kirtland zagen de engelen en hebben dat prachtige gezicht hun hele leven niet vergeten.

Op paaszon­dag, 3 april 1836, een week na de eerste inwijding, lieten Joseph Smith en Oliver Cowdery de voorhang rond het spreekgestoelte zakken zodat ze ongestoord konden bidden. Na hun gebed zagen ze de Heer op de kansel staan. 'Zijn ogen waren als een vurige vlam; zijn hoofdhaar was zo wit als reine sneeuw; de straling van zijn aangezicht overtrof

GARY E. SMITH, DE FIERLIJKEID VAN DE HEER!

de glans der zon; en zijn stem was als het geruis van grote wateren' (Leer en Verbonden 110:3). Jezus zei tegen Joseph en Oliver dat Hij de tempel aannam en dat Hij in dit huis 'aan mijn dienstknechten [zal] verschijnen, en met mijn eigen stem tot hen spreken, indien mijn volk mijn geboden zal onderhouden, en dit heilig huis niet verontheiligen' (LV 110:8).

Na dat visioen verschenen Mozes,

Elisa en Elia, die Joseph en Oliver de sleutels gaven die ze nodig hadden om het werk van de Heer op aarde voort te zetten. Een van deze sleutels was de bevoegdheid om man en vrouw, en ouders en kinderen voor eeuwig aan elkaar te binden.

Dit was een tijd van geweldige zegeningen. De tempel is maar een paar jaar in gebruik geweest, want de heiligen werden kort daarna uit

Kirtland verjaagd. Toch was hij elke dollar en elke minuut werk die eraan besteed waren en elke ontbering die ervoor geleden was waard, want de Heer had zich er inderdaad aan zijn volk geopenbaard. □

De informatie in dit artikel komt uit History of the Church, 2:428; Joseph Smith's Kirtland door Karl Ricks Anderson, 177, en Eliza R. Snow, an Immortal: Selected Writings of Eliza R. Snow, door Nicholas G. Morgan Sr., 62.

CARY E. SMITH: JESUS CHRISTUS VERSCHIJNT IN DE KIRTLAND-TEMPEL AAN JOSEPH SMITH EN OLIVER COWDEY

DUTCH 97985 120

De kerk begeeft zich zorgvuldig en methodisch op het World Wide Web

Het Internet is een grote deels onontgonnen gebied met ongetoefde mogelijkheden -- maar ook ongelimiteerde uitdagingen -- voor de kerk en haar leden, zegt ouderling Jeffrey R. Holland van het Quorum der Twaalf.

Voorlopig bestuderen de kerkelijke leiders het medium 'zorgvuldig en methodisch' naarmate ze de officiële site van de kerk op het World Wide Web geleidelijk uitbreiden, legt ouderling Holland uit in een interview over Internet en de aanwezigheid van de kerk op het net.

Zonder er veel ruchtbaarheid aan te geven, heeft de kerk in december 1996 haar website (<http://www.lds.org>) in gebruik gesteld.

'We benaderen het Internet met de nodige reserves, maar onderschatten zeker niet de mogelijkheden die het biedt', zegt ouderling Holland over het World Wide Web. 'We nemen het rustig, en naar wij denken beheerst, in overweging, samen met alle andere beschikbare middelen waarmee we met elkaar kunnen communiceren, het evangelie verkondigen en het werk van de Heer bevorderen.'

Hij zei dat een van de redenen voor de kerk om officieel het Internet op te gaan, was dat iedereen een site kan hebben. 'We hebben ZHV's met een eigen site, we hebben teruggekeerde zendingen met een eigen site. Daar willen we niets op afdingen, maar we vinden het belangrijk dat anderen weten dat die mensen niet de spreekbuis van de kerk zijn. Waar het de leer en beleidslijnen betreft willen we liever ons eigen verhaal vertellen in plaats dat iemand anders dat voor ons probeert te doen.'

Ouderling Holland wenste te benadrukken dat de kerk momenteel niet van plan is het Internet te gaan gebruiken als belangrijkste medium voor communicatie met haar leden,

gewoonweg omdat de meesten geen toegang hebben tot Internet.

Wie de site van de kerk opent, ziet een kleurenreproductie van Del Parsons welbekende schilderij van Jezus -- ongetwijfeld bedoeld om af te rekenen met de misvatting dat de leden van de kerk geen christen zijn. Hoewel web-surfers op de site informatie kunnen krijgen over het Boek van Mormon en familiegeschiedenis, was de site aanvankelijk bedoeld om de media informatie te verschaffen -- bijvoorbeeld de belangrijkste leerstellingen van de kerk, elementen van het zendingsprogramma, en feiten en cijfers. Ook vindt men informatie over de talen die in de kerk door de leden gesproken worden, tempels en het beginsel tiende.

Sinds de kerk met de site van start is gegaan, bezoeken gemiddeld 1600 mensen de site, waarbij men gemiddeld dertig verschillende onderwerpen raadpleegt.

Het Internet wordt dagelijks geraadpleegd door veel leden die informatie willen hebben en kunnen krijgen over duizend-en-één onderwerpen. Men vindt er informatie over sport, actualiteiten en amusement, om maar eens wat te noemen. De keerzijde van de medaille is dat men er ook pornografie en andere informatie 'van vernietigende aard' op vindt.

Ouderling Holland moedigt de kerkleden die toegang tot het Internet hebben aan dat te gebruiken zoals ze andere media gebruiken -- met de fundamentele beginselen van het evangelie als basis. Hij waarschuwde de leden onderscheid te maken tussen het goede en het kwade bij hun gebruik van het Internet.

Ouders behoren samen met hun kinderen van het goede van Internet te genieten en hun te laten zien hoe ze Internet ten goede kunnen gebruiken. □

Internetgebruikers vinden site van de kerk

Internetgebruikers uit 93 landen hebben de site van de kerk op het World Wide Web gevonden. Hieronder vindt u de top 20 van landen met het hoogste aantal site-bezoekers.

1. Verenigde Staten
2. Canada
3. Australië
4. Japan
5. Engeland
6. Zweden
7. Brazilië
8. Duitsland
9. Nieuw-Zeeland
10. **Nederland**
11. Finland
12. Noorwegen
13. Mexico
14. Spanje
15. Denemarken
16. Zwitserland
17. Frankrijk
18. Portugal
19. **België**
20. Italië

Plannen voor acht nieuwe zendingsgebieden

Het Eerste Presidium heeft de plannen bekendgemaakt voor acht nieuwe zendingsgebieden -- vier in de Verenigde Staten, twee in Zuid-Amerika, één in Midden-Amerika, en één in Rusland. De nieuwe zendingsgebieden zullen per 1 juli gaan functioneren.

De vier nieuwe zendingsgebieden in de Verenigde Staten zijn het zendingsgebied San Francisco, het zendingsgebied Chicago-Zuid, het zendingsgebied Las Vegas-West, en het zendingsgebied Houston-Zuid. De vier andere zijn het zendingsgebied Santiago-Oost (Chili), het zendingsgebied Comayagua (Honduras), het zendingsgebied Moskou-Zuid, en het zendingsgebied Montevideo-West (Uruguay).

Daarmee komt het aantal zendingsgebieden wereldwijd op 318. □

De kerk in Nederland tijdens de Tweede Wereldoorlog

Het onderstaande relaas is afkomstig uit brieven van broeder Johan B. Hut (rode kool) en broeder Johan C. van Keizerswaard (aardappelen) naar aanleiding van een project kerkgeschiedenis van het seminarie van de wijk Amsterdam.

Rode kool

Ook in de oorlogstijd, ook al was het een heel moeilijke tijd, is er veel gedaan. Mijn vader was toen gemeentepresident. En daar het vervoer moeilijk was, vooral in de laatste jaren van de oorlog, was ik er meer bij betrokken, omdat ik thuis en dichtbij vader was, en daardoor was ik dikwijls zijn officieuze raadgever, waarvoor ik erg dankbaar was, omdat er een nauwe band tussen vader en mij ontstond.

Toen de voedselnoed zo groot was in Amsterdam zei vader op een zondagmorgen tegen de vergaderde priesterschapsdragers: 'Broeders, zolang ik uw gemeentepresident ben, zal ik alles in het werk stellen om erop toe te zien dat geen van de leden zal sterven van de honger.' Hij vroeg ons om een kring te vormen en te bidden. Hij ging ons voor in gebed en nooit hebben we een ernstiger smeekbede gehoord dan toen. Na het gebed was er geen oog droog meer bij de priesterschapsdragers. Vader vroeg toen om bijdragen om hoe dan ook eten te kopen, zodat wij in de bovenzaal zouden kunnen koken op een grote potkachel die we daar hadden voor verwarming. Voor de centrale verwarming hadden we niet genoeg kolen. Aan het eind van die vergadering lag er bijna 2500 gulden op tafel, een fantastisch bedrag, als u nagaat dat men dat eigenlijk zelf nodig had om in leven te blijven.

Het voormalige kerkgebouw aan de Weteringschans 101 in Amsterdam.

Een pond boter kostte 150 gulden en een brood 25 gulden.

We kookten zoveel rode kool dat de muren er blauw van uitsloegen. Iedere dag kwamen de leden eten halen dat door de zustershulpvereniging was gekookt. Toen ik hier onlangs met broeder Bert van Komen over sprak, zei hij: 'Verschillende keren stond er een zak aardappelen in de kerk, waarvan we tot op de dag van vandaag niet weten waar die vandaan was gekomen.'

Aardappelen

Met uitzondering van een paar 'ongeregeldheden' kwam de gemeente haast ongeschonden door de oorlog. President Schipaanboord heeft de zending heel goed geleid en broeder Ruurd Hut was een goede leider van de gemeente. Het is mij altijd een raadsel geweest dat de Duitse overheid onze kerk liet vergaderen, hoewel zij toch bekend stond als een 'Amerikaanse' kerk. Ook hier heeft God zijn hand gehad in het voortbestaan van zending en gemeente.

Tegen het einde van de oorlog werden de oude leden, welke onmogelijk

voor zichzelf meer konden zorgen, ondergebracht in de zolderkamer van het kerkgebouw en sommige heldhaftige broeders gingen 'de boer op' om levensmiddelen voor deze mensen te krijgen. Het is zo'n beetje het eerste welzijnsproject van de gemeente geweest en was alleszins bewonderenswaardig. (...)

Een bijzonder gebeuren staat in verband met de insparringen om een ander welzijnsproject op touw te zetten. Er werd een stukje grond verkregen buiten de stad, aan de Amstelveense weg, als ik me het goed herinner. Er werden aardappelen en ook wat groente op verbouwd. Mijn vader, Cornelis van Keizerswaard, die kort daarvoor lid was geworden van de kerk, werd aangesteld als leider van dit project, alhoewel hij erg weinig van 'boeren' afwist. De leden, aangespoord door indrukwekkende toespraken van zendingspresident Zappey, gingen op avonden en zaterdag erop uit, op de fiets met schoppen en ander gereedschap, om te planten en het stuk grond van onkruid vrij te houden. Eindelijk kwam de oogst. Met grote trots werden de aardappelen uit de grond gehaald en in zakken geladen. Toen kwam het bericht van president Zappey: de aardappelen zullen worden vervoerd naar Duitsland om de hongerige leden (en ook niet-leden) te voeden! Dat was me wat. Vele broeders en zusters kwamen in opstand. Maar het duurde niet lang. We kregen allen een goede les in het liefhebben van onze naasten.

(Aangepast overgenomen uit brieven die welwillend ter beschikking zijn gesteld door zuster Rineke de Bruijn [gemeente Amstelveen].) □

De zendelingenpagina's

Deze maand besteden we aandacht aan Timothy Stekkinger uit de wijk Arnhem, die op zending is in het zendingsgebied Athene.

'Het is een geweldig grote eer om op zending te zijn'

Timothy Stekkinger

Op 14 februari 1996 ben ik aan mijn zending begonnen. Eerst negen weken intensieve training aan het opleidingsinstituut in Provo (Utah). Daarna ben ik doorgevoegen naar Athene. Al sinds het moment dat ik m'n zegen als baby ontving, moet ik het verlangen hebben gehad om een eervolle zending te vervullen. Terwijl de zegen werd gegeven, huilde ik zo hard dat de priesterschapsdrager zich geïnspireerd voelde om uit te roepen: 'We zegenen je verder met het vermogen en verlangen om later het evangelie met luide stem te verkondigen.'

En nu, twintig jaar later, moet ik mijn stem regelmatig verheffen, vooral omdat veel mensen niet eens de deur voor je opendoen. Soms houden we complete gesprekken door de deur heen!

'Als dit de beste tijd van je leven is, dan is dat erg jammer voor je!', sprak mijn voormalige zendingspresident. En inderdaad: het zendingsleven kent z'n goede en minder goede ervaringen.

De kerk en haar leden hebben het ook niet al te gemakkelijk in dit land waar 98 procent van de bevolking tot de Grieks-Orthodoxe kerk behoort. Ik schat het aantal actieve leden in heel Griekenland op ongeveer veertig, van wie ongeveer de helft uit het buitenland komt.

Ook de Griekse overheid moet nog aan de kerk wennen. Zo mochten de leden in Tessaloniki op last van de overheid lange tijd geen kerkdien-

Ouderling Timothy Stekkinger bevindt zich hier in Metéora (in het midden van Griekenland).

sten houden in hun kerkgebouw. Dat waren donkere tijden voor zowel de leden als de zendelingen. Maar zoals altijd werd het geloof wel beproefd maar niet beschaamd. Tegenwoordig vergaderen ze weer in hun mooie kerkgebouw vlakbij de zee.

Ik zelf ben drie keer opgepakt door de politie, op verdenking van het verkondigen van propaganda [detail: het rolletje met foto's die ik voor dit artikel had genomen, is in beslag genomen en vernietigd]. Ook heb ik een keer voor de rechter moeten verschijnen.

Nee, de Grieken zijn niet echt veranderd sinds de tijd dat Paulus hier het evangelie verkondigde. Toch

bewonder ik de mensen hier, vooral om hun rotsvaste vertrouwen op Jezus Christus. Ook speelt het gezin een belangrijke rol in de samenleving.

Het is een geweldig grote eer om op zending te zijn en om onze Heiland Jezus Christus te vertegenwoordigen. En ondanks mijn zwakheden weet ik in wie ik mijn vertrouwen heb gesteld. Ik weet niet precies hoe vaak ik dagelijks mijn getuigenis geef op straat, in de bus, waar dan ook, maar elke keer weer voel ik in mijn hart dat ik geroepen ben door een ware en levende profeet van God. Ik weet dat Jezus Christus leeft. Hij is mijn Heer, Verlosser en beste Vriend. □

In het zendingsveld

Canada

Spencer Hulleman

Canada Calgary Mission,
6940 Fisher Rd. S.E., #122,
Calgary, Alberta T2H 0W3,
Canada

Kurt Okhuijzen

Canada Toronto West Mission
338 Queen Street East, Suite 214
Brampton, Ontario
Canada

Hilbert Fridsma

Canada Halifax Mission
202 Brownlow Ave., Unit F, Bldg F
Dartmouth, Nova Scotia B3B 1T5
Canada

Griekenland

Sergei Oudman/Timothy Stekkinger/

Richard van der Put

Zendingsgebied Athene,
Papadiamanti Straat 4,
Paleo Psychiko 15452,
Athene, Griekenland

Duitsland

Celine Rol

Talstrasse 10, D-61381 Friedrichsdorf

Cornelis en Siegfried van der Put

Talstrasse 10, D-61381 Friedrichsdorf

Jos Reijnders

Deutschland-Mission Leipzig
Springerstrasse 16
D-04105 Leipzig

Engeland

Henk Prins

England Leeds Mission,
Technocentre, Station Road,
Horsforth, Leeds, Yorkshire,
LS18 5BJ, Engeland

Barry ten Have/Sander Uyleman

England Manchester Mission,
Trafalgar House, 110 Manchester Road,
Altrincham, Cheshire, WA14 1NU,
Engeland

Jared Verdonk

England London South Mission,
Southfield House, 482-484 London Road
Mitcham, Surrey CR4 4ED
Engeland

Ben Janssen

England Bristol Mission
Southfield House, 2 Southfield Road
Westbury-on-Trym, Bristol
BS9 3BH Engeland

Frankrijk

Andrew Bracy

Mission française de Paris
23, rue Du Onze Novembre
F-78110 Le Vesinet

Nederland

Anton en Anna van Dam

Snijdersplaats 162
7328 VJ Apeldoorn

Verenigde Staten

Jeroen Bulder

California Roseville Mission
8331 Sierra College Blvd., Suite 208,
Roseville, California 95661, USA

Xander van Damme

Arizona Tucson Mission
1840 East River Rd., Suite 102,
Tucson, Arizona 85718, USA

Curtis Wursten

South Carolina Columbia Mission
1345 Garner Lane, #307
Columbia, SC 29210, USA

Daniel Aukema

Utah Salt Lake City Mission
7938 South 3500 East, Suite H
Salt Lake City Utah 84121, USA
Marissa Dol/Emily Schootink/
Historic Temple Square Mission
P.O. Box 112110,
Salt Lake City, UT 84147-2110, USA

Annelous van der Sterre/Natascha Peep

Utah Provo Mission
2500 N. University Ave., #100
Provo, UT 84604, USA

Ga je op zending?

*Stuur ons dan je naam,
zendingsgebied, uit welke
wijk of gemeente je
komt, wanneer je zen-
ding begint, naar welk
opleidingsinstituut je
gaat - en vooral: een
goede pasfoto!*

*Ons adres staat hele-
maal voorin De Ster.*

WIJ KUNNEN WETEN DAT HIJ BESTAAT

'(...) door de Heilige Geest gegeven om te weten, dat Jezus Christus de Zoon van God is' (Leer en Verbonden 46:13).

Het eerste beginsel van het evangelie is geloof in de Here Jezus Christus. Dat geloof is niet geloof alleen, maar een zekerheid door het getuigenis van de Heilige Geest dat Jezus letterlijk de Zoon van God en onze Heiland is. Het ontvangen van zo'n getuigenis is een van de grootste gaven van de Geest; de Heiland spoort ons aan er oprecht naar te streven.

HOE KRIJGEN WE EEN GETUIGENIS VAN JEZUS CHRISTUS?

Om een getuigenis van de Heiland te krijgen, moeten we vragen en doen. President Gordon B. Hinckley heeft gezegd: 'De Heer heeft ons zelf de formule aangereikt toen Hij zei: "Indien iemand diens wil doen wil, zal hij van deze leer weten, of zij van God komt, dan of Ik uit Mijzelf spreek" (Johannes 7:17).

'We moeten het woord van God bestuderen. We moeten bidden en vurig de bron van alle waarheid zoeken. We moeten het evangelie naleven (...) en de leringen opvolgen. Ik aarzel niet te beloven, en ik spreek uit ervaring, dat door de macht van de Heilige Geest uit dit alles een overtuiging, een getuigenis, een zekere kennis zal voortkomen' (zie *De Ster*, oktober 1995, blz. 2-7).

Een getuigenis krijgen is geen eenmalige gebeurtenis, maar een proces.

Als iemand op een bepaald moment een getuigenis van de goddelijkheid van Jezus Christus krijgt, dan moet die overtuiging door voortdurende studie, gehoorzaamheid en dienstbetoon steeds diepere wortels krijgen.

'DE HERE IS MIJN LICHT EN MIJN HEIL' (PSALM 27:1)

In 1945 kreeg Cynthia Mallory een zomerbaantje in een klein hotel in Zuid-Utah; ze wilde genoeg geld verdienen om het collegegeld voor haar derde studiejaar te betalen. Enkele anderen die daar werkten, ook studenten, waren lid van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste Dagen. Toen ze haar uitnodigden voor een wekelijkse discussieavond over godsdienst nam Cynthia, die geen lid van de kerk was, de uitnodiging aan omdat in de jaren dat ze nu van huis was haar geestelijke leven met al haar bezigheden op een laag pitje was komen te staan. De groep was klein

en werd geleid door een seminarie-leerkracht die daar 's zomers als buschauffeur werkte.

Ze luisterde geboeid naar de discussies maar dacht er niet aan van godsdienst te veranderen – totdat ze over de Heilige Geest begonnen. Cynthia liep naar een open stuk grasland bij het hotel, waar ze besloot om de aan haar gedane belofte op de proef te stellen: als ze de Vader in de naam van Jezus Christus vroeg de waarheid te mogen kennen, zou ze door de macht van de Heilige Geest een antwoord ontvangen. Het was donker, maar de lichten van het hotel gaven haar een veilig gevoel. Ze knielde in de duisternis neer om te bidden. Nog voor ze de vraag goed en wel gesteld had, leek het of er licht in haar ging branden. Het antwoord was duidelijk: wat ze over Jezus Christus had gehoord, was waar!

Op dat moment veranderde Cynthia's leven drastisch. Ze wist wat haar te doen stond: ze zou zich laten dopen. Ze was uitgelaten bij de gedachte dat zij, geleid door een onzichtbare hand, voor het eerst zelfstandig een beslissing had genomen. Ze voelde de goedkeuring en liefde van de Heiland en besloot zijn geboden te onderhouden.

Cynthia blijft toegewijd aan de Heer en zijn evangelie. Haar getuigenis, dat door de Heilige Geest gesterkt is, is een immer groeiende bron van vreugde.

- Hoe kunnen we ons getuigenis van Jezus Christus vergroten en versterken?
- Als we weten wie de Heer is, hoe beïnvloedt dat dan ons leven? □

ILLUSTRATOR: SHERI LYNN BOYER DOTY

'Hoe kan ik Ruth helpen?'

Ruth Harris Swaner

ILLUSTRATOR DAVID LINN

Ik voelde me geestelijk afgestompt. Ik vroeg me af of de Heer me nog wel zag staan en of Hij eicht van me hield. M'n hemelse Vader voelde heel ver weg.

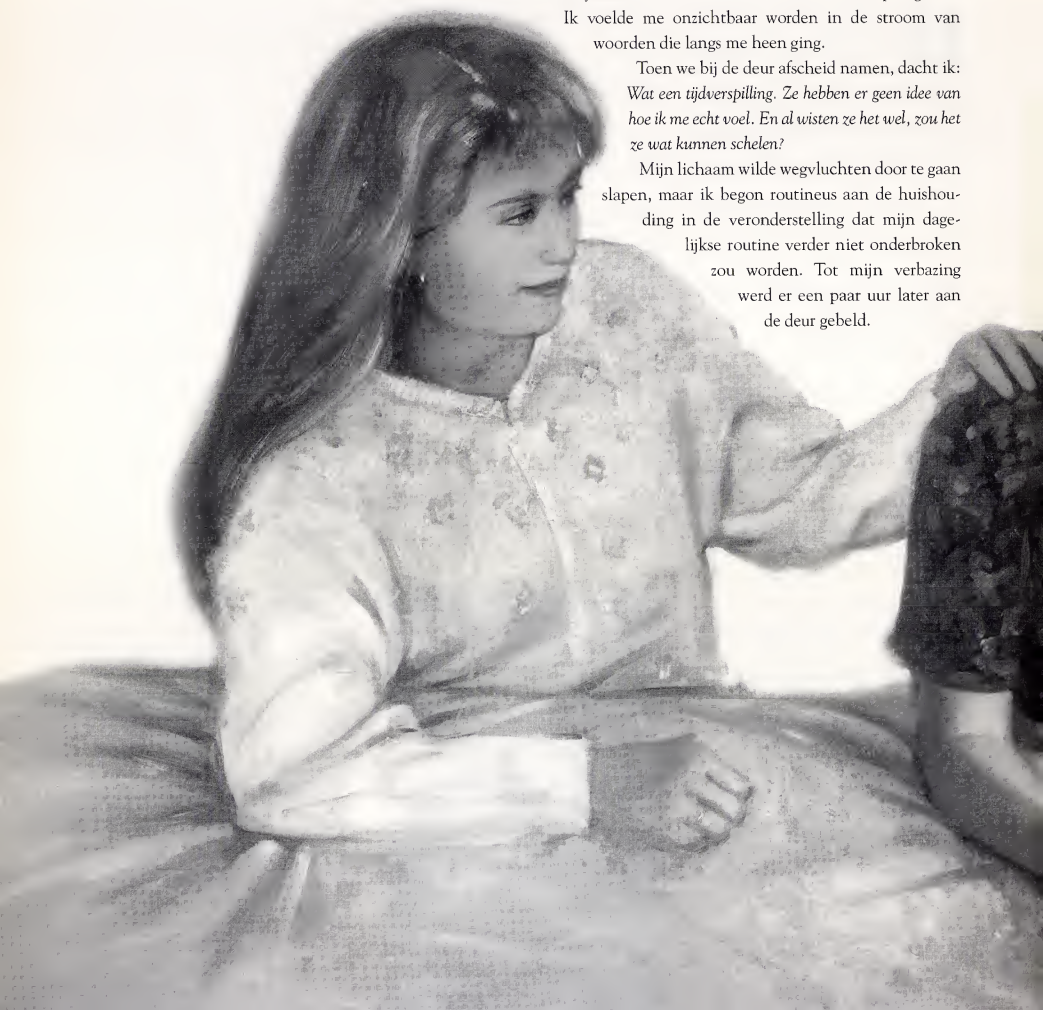
Ik liet mezelf verdrinken in het eindeloze vragen van mijn kinderen, mijn kerktaken, en in de afwezigheid van mijn hardwerkende echtgenoot, die vaak weg was wanneer ik hem het hardste nodig leek te hebben. Met al die aanspraken op mijn tijd voelde ik me leeg en onmachtig.

Maar toen mijn huisbezoeksters hun maandelijkse bezoek kwamen afleggen, trok ik als altijd weer een vrolijk gezicht. Ik verborg mijn innerlijke kwelling. We wisselden de laatste nieuwtjes uit. Ik weet niet meer welke boodschap ze gaven.

Ik voelde me onzichtbaar worden in de stroom van woorden die langs me heen ging.

Toen we bij de deur afscheid namen, dacht ik: *Wat een tijdverspilling. Ze hebben er geen idee van hoe ik me echt voel. En al wisten ze het wel, zou het ze wat kunnen schelen?*

Mijn lichaam wilde wegluchten door te gaan slapen, maar ik begon routineus aan de huishouding in de veronderstelling dat mijn dagelijkse routine verder niet onderbroken zou worden. Tot mijn verbazing werd er een paar uur later aan de deur gebeld.

Het was Julie, de jongste van mijn twee huisbezoeksters. Ze kwam binnen, pakte mijn beide handen vast en vroeg of we ergens konden bidden.

Ik snapte niet helemaal wat ze bedoelde, dus ik zei: 'Julie, waarom ben je teruggekomen?'

Lief zei ze: 'Toen ik vandaag weer naar huis ging, kon ik je maar niet uit m'n gedachten zetten. Tijdens ons bezoek hier zag ik aan je ogen hoe moeilijk je het had. Wat ik thuis ook deed, iedere keer moest ik weer aan jou denken. Uiteindelijk liet ik m'n werk voor wat het was en ging op m'n knieën om te bidden. Ik vroeg: 'Heer, hoe kan ik Ruth helpen?' Toen

bedacht ik me dat het antwoord dat ik zocht te maken had met wat ik op dat moment aan het doen was: knielend tot mijn hemelse Vader bidden.'

Stil stond ik Julie aan te horen. Met tranen in de ogen zei ze: 'Ruth, ik voelde me door de Geest gedrongen om weer bij je langs te gaan. Ik weet dat het nu moeilijk voor je is om te bidden, en ik weet ook dat je het idee hebt dat je hemelse Vader niet van je houdt.' Die woorden

gingen recht naar binnen. Ik kon niet ontkennen dat ze dat goed had aangevoeld.

'Kunnen we ergens bidden?' vroeg ze weer.

'Ja, waarom niet?', stamelde ik.

Terwijl we een andere kamer inliepen, zei ze: 'Ruth, ik wil graag eerst bidden, en dan wil ik graag dat jij bidt.'

'O nee, ik niet!' reageerde ik direct. Ik zei haar dat ik niet dacht dat m'n hemelse Vader naar me zou luisteren, dat ik het gevoel had dat ik Hem niets meer kon vragen. Maar Julie knielde; ik knielde naast haar.

Ze zei: 'Stel Hem gewoon deze ene simpele vraag: "Houdt U van mij?"' Toen begon Julie te bidden. Het gebed dat ze voor mij opzond, verzachtte mijn hart. De warme kalmte die mijn hart vervulde, verdreef de boosheid en frustratie.

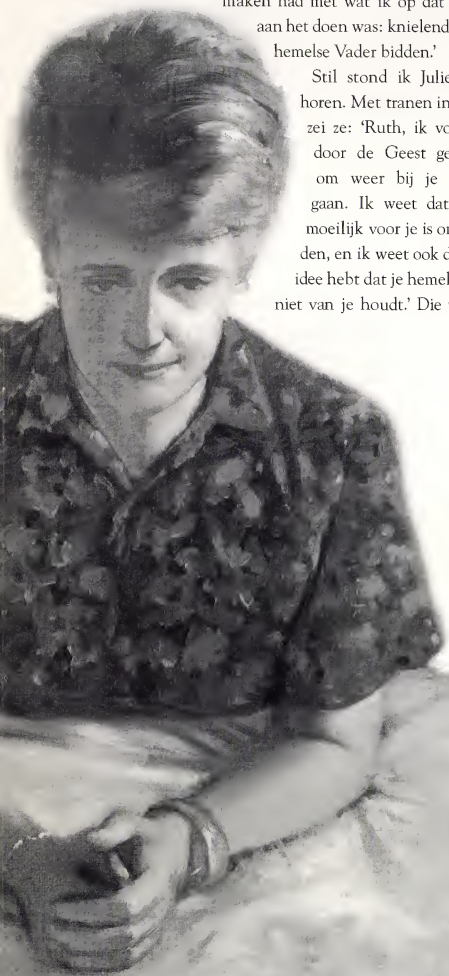
Ik besefte dat mijn hemelse Vader echt dichtbij was, en dat Hij op me wachtte.

Na haar gebed zei Julie: 'Jouw beurt, Ruth.'

Er viel een intense stilte in de kamer, en het leek wel uren te duren voordat de woorden over m'n lippen kwamen. 'Hemelse Vader,' vroeg ik eindelijk, 'houdt U van mij?' Toen ik dat vroeg, moest ik huilen. Enkele ogenblikken later was het antwoord daar, duidelijk afgetekend in de stilte van mijn smachtend hart: 'Je hoeft niet te vragen wat je al weet.' Het was een glashelder antwoord.

Die woorden, 'wat je al weet', kwamen met warmte en genegenheid tot mij. Ze vulden de leegte in mij, en ik richtte mijn geestelijke blik op alle waarheden die mij mijn leven lang waren voorgehouden. Op dat moment wist ik weer op hoeveel verschillende manieren mijn hemelse Vader van mij houdt. Zijn liefde was geen moment van mijn zijde geweken.

Sinds dat moment toen ik Gods liefde weer ervoer, voel ik hoe dankbaar ik ben voor zijn Zoon Jezus Christus, en voor anderen die mij zijn liefde hebben aangereikt. Ik ben vooral dankbaar voor Julie, en ik heb sindsdien geprobeerd om iemand te zijn die, net als zij, de liefde van de Heiland kan aanreiken aan anderen die dat op dat moment nodig hebben. □

EEN STUIVER EN EEN PAREL

Jerry Borrowman

John Borrowmans erfenis – een stuiver – herinnert ons aan de offers die vele leden brengen als ze het evangelie aanvaardden.

In het voorjaar van 1840, in Lanark County in Ontario (Canada), onderwezen HLD-zendingen de 24-jarige John Borrowman in het evangelie van Jezus Christus. Bij de eerste ontmoeting al wist hij dat het waar was. Maar met zijn getuigenis kwam het eerste van de vele ingrijpende offers die hij voor het evangelie zou brengen.

John vroeg zijn vader wat die ervan zou vinden als hij zich liet dopen. William Borrowman was vastbesloten zijn zoon van de doop af te houden. Na meer dan twee dagen met elkaar gediscussieerd te hebben, zei William dat als John lid van de kerk van de heiligen der laatste dagen zou worden, hij zijn erfdeel zou verliezen: de boerderij. Als oudste nog in leven zijnde zoon zou John de boerderij erven, waar hij zijn hele leven zij aan zij met de rest van het gezin had gewerkt. Erger nog, John wist ook dat zijn vader geen contact meer met hem zou willen – een rampzalige gedachte voor een 24-jarige jongeman die van z'n ouders en broers en zussen hield.

Maar ondanks dit moeilijke besluit bleef John intens ingenomen met zijn nieuwe godsdienst. Voor hem was het licht van het evangelie als een zonsopgang over de wereld gekomen, met hoop op zaligheid voor alle mensen. Dus hoewel zijn vaders tegenwerking en het verlies van een waardevolle erfenis hem veel verdriet deden, liet John zich op 7 juni 1840 dopen. Net als de koopman in Matteüs 13:45–46 die alles verkocht om de parel van grote waarde te kunnen kopen, gaf John al wat hij had prijs om lid te kunnen worden van De Kerk van Jezus Christus van de Heiligen der Laatste dagen. Hij trok bij een van zijn oudere zusters in en bleef daar tot 1843, toen hij naar Nauvoo (Illinois) emigreerde om zich bij de daar verzamelde heiligen te voegen.

ZENDINGSWERK EN MIGRATIES

In Nauvoo werkte John als timmerman aan de tempel. Hij werd op zending naar Canada geroepen, en hij en zijn zendingscollega James Park begonnen hun prediking in de kleine nederzetting Brooke aan de kolonisatiegrens in Kent County (Ontario). Het evangelie werd met blijdschap ontvangen, en te zijner tijd werden er 250 mensen gedoopt.

De zendingen spoorden de nieuwe leden aan om naar Nauvoo te emigreren. In het voorjaar van 1845 maakten de

LINKSONDER: MUNT AFGEDRUKT MET TOESTEMMING VAN HET MUSEUM VOOR KERKGESCHIEDENIS EN KUNST
LINKS: KAART NATIONAL GEOGRAPHIC SOCIETY. BOVEN: GEORGE M. OTTINGER, HET MORMOONS BATALJON

nieuwe heiligen hun karren en trekkieren klaar voor de tocht. De weg uit dat dorp was nauwelijks meer dan een karrenspoor, en dus begonnen de heiligen met het omhakken van bomen om een goede weg te maken. Het enthousiasme van de nieuwe leden om naar Nauvoo te gaan was zo'n sterke drijfveer dat de verbeterde weg bekend kwam te staan als de Nauvoo Road, een naam die tot op de dag van vandaag is blijven bestaan.

Bij aankomst van deze groep heiligen in Nauvoo was men daar onvermoebaar aan het werk om de tempel af te krijgen. Al gauw werd duidelijk dat de bendes de heiligen nooit met rust zouden laten. Toen de tempel bijna voltooid was, ontvingen veel heiligen daar hun bevestiging; in februari 1846 staken ze de bevroren Mississippi over naar het veilige Iowa.

DIENT IN HET MORMOONS BATALJON

In Council Bluffs (Iowa) deed de overheid van de Verenigde Staten een beroep op president Brigham Young om een bataljon van 500 gezonde mannen naar Californië te sturen als versterking in de Mexicaanse oorlog. John Borrowman gaf aan de oproep gehoor en meldde zich aan als soldaat in Compagnie B. Bij de afscheidsdienst profeteerde

In 1846 legde John Borrowman met het Mormoons Bataljon de 3300 kilometer van Iowa naar Californië af.

Brigham Young dat de mannen van het Mormoons Bataljon nooit oog in oog met de vijand zouden komen te staan – een profetie die bewaarheid werd, hoewel dat bijna onmogelijk leek. Toch hadden de mannen met veel problemen te kampen. De grootste was misschien wel het berglandschap waar bijna geen voedsel en water te vinden was. Maar ondanks de barre omstandigheden volgden ze hun leiders getrouw en met geestdrift. Zoals was voorspeld kwamen ze nooit oog in oog met een menselijke vijand te staan, hoewel er op een gegeven moment wel een op hol geslagen kudde stieren op hen af kwam; dat gevecht hebben ze de 'Battle of the Bulls' genoemd.

Omdat ze veel te weinig proviand hadden, baanden de lijdende en dorstige mannen zich een smalle doorgang door de Southwestern Mountains (soms maar twee of drie centimeter breder dan de wagens), een martelgang tegen dorre ravijnwanden op. Groot was de uitgelatenheid toen ze eindelijk bij het vlakke landschap kwamen dat hen bij de Grote Oceaan bracht.

Toen sloeg het noodlot toe: door de uitputting viel John

JOSEPH A. F. EVERETT. DE GROND BEWERKEN. MUAERSCHILDERING IN DE IDAHO FALLS-TEAPEL. COPYRIGHT BY THE CORPORATION OF THE PRESIDENT, THE CHURCH OF JESUS CHRIST OF LATTER-DAY SAINTS. DEZE AFBEELDING MAG NIET WORDEN GEREPRODUCEERD

in slaap terwijl hij de wacht had. Hij dommelde maar even weg, maar een oplettende sergeant meldde het. In oorlogstijd stond daar de doodstraf op. De mormoonse soldaten stonden onder het gezag van hun legercommandant en het militaire recht, en John werd direct gevangen gezet. In de daaropvolgende weken las hij in een Boek van Mormon van een vriend, wat hem veel troost schonk.

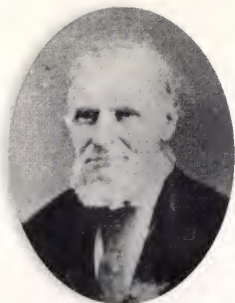
Nadat hij was vrijgelaten, werd besloten dat zijn vrijlating ten onrechte was, en John ging met tegenzin naar de gevangenis terug. Hij schreef in z'n dagboek dat hij eenzaam en stijf was, want "ik heb alleen maar m'n deken (...) en een koude stenen vloer om op te liggen" (*Journal of John Borrowman*, 1846–1860, Church Historical Department, microfilm 22). Toen zijn zaak voor kwam, kreeg hij nog eens drie dagen wachtlopen en elke dag drie uur cel; er werd ook nog eens drie dollar soldij ingehouden. Hoewel hij dankbaar was nog in leven te zijn, viel deze straf hem zeer zwaar en hij vroeg de Heer of deze weggenomen mocht worden. Dat gebeurde ook, op ongewone wijze. Toen de legerkolonel de uitspraak van de rechtbank ter ore kwam, vond hij deze walgelijk soepel. Toch kon hij er niets aan veranderen. Dus schoof hij die terzijde, onder het mom dat het beter was geen straf te krijgen dan een die zo licht was. John zag hierin een antwoord op zijn gebed.

GOUD OPGEVEN

Na een eervol ontslag uit het Mormoons Bataljon verkocht John z'n paard en nam hij de boot naar San Francisco (Californië). Bij aankomst vond hij een kleine gemeenschap heiligen, waar hij als werkmans voor twee dollar per dag aan de slag kon. Een paar maanden later trok John naar het oosten om zich bij de centrale groep heiligen in de Salt Lake Valley te voegen. Bij Sacramento hoorde hij dat enkele andere soldaten uit het bataljon bij het plaatsje Sutter's Mill werkten toen daar goud werd gevonden. En zo werd John goudzoeker. In zijn dagboek schrijft hij dat hij per dag voor 25 tot 60 dollar aan goud vond – een waar fortuin vergeleken bij zijn loon als werkmans.

Maar toen Brigham Young de soldaten van het bataljon opriep direct naar Salt Lake City te komen, lieten John en zijn partners hun lucratieve bestaan als goudzoeker achter en begonnen ze aan de zware tocht door de Sierra Nevada-bergen naar de Salt Lake Valley. Daar aangekomen kreeg John een stuk land buiten de stad; energiek toog hij aan het werk en hij maakte er een prachtige geïrrigeerde boerderij van.

Over zijn huwelijk schrijft John vrij zakelijk op 22 januari 1849: 'Sinds de tweede van deze maand ben ik er niet aan toe gekomen om iets te schrijven (...) sinds die dag ben ik name-

FOTOGRAFIE DAGBOEKEN, WEIDEN ANDERSEN

In 1853 lieten John en Agnes Borrowman hun welvarende boerderij bij Salt Lake City achter om te helpen bij de kolonisatie van Nephi. De gegevens over zijn leven weten we uit zijn dagboek.

lijk druk bezig geweest om het huis op orde te krijgen. De negende ben ik 's avonds getrouwd; we wonen nu in een steenkleien huis van broeder Turbit' (Journal of John Borrowman).

OFFERS VOOR DE KOLONISATIE

Met het verstrijken van de jaren werden John en zijn vrouw, Agnes Park, met vijf kinderen gezegend. In 1853 liet de familie Borrowman hun welvarende boerderij bij Salt Lake City achter om in Nephi (Utah), ongeveer 130 kilometer naar het zuiden, een koloniatie-zending te vervullen. Volgens een artikel in de plaatselijke krant werd John een gerespecteerd en gewaardeerd burger van die kleine gemeenschap, waar hij eerst als openbare aanklager fungeerde, en later als rechter. In 1869 werd hij voor de tweede keer op zending naar Canada geroepen en liet hij zijn huis en gezin twee jaar achter. Uit de verschillende historische documenten blijkt dat John Borrowman bij meer dan 1100 bekeringen een rol heeft gespeeld.

JOHNS ERFENIS

William Borrowman heeft het zijn zoon nooit vergeven dat hij lid van de kerk is geworden. Hij verbood de familie

om John broer of oom te noemen. Maar Johns stiefmoeder, Helen, bleef door de jaren heen met John corresponderen. In 1857 schreef ze hem dat zijn vader was overleden en dat hij hem een erfenis had nagelaten: een stuiver.

John heeft gedurende zijn leven afgezien van een claim op een welvarende boerderij in Canada, de gegarandeerde inkomsten van de goudvelden in Californië laten varen, en een goed lopende boerderij in de Salt Lake Valley achtergelaten – schijnbaar zonder enige spijt. Waar de Heer hem ook riep, net als zo vele andere heiligen gaf John Borrowman zonder aarzeling aan de oproep gehoor.

Bij het bestuderen van het leven van mijn betovergrootvader heb ik me afgevraagd wat hij van zijn erfenis vond. Ik denk dat de volgende tekst wel het beste uiting geeft aan zijn gewilligheid om zich met het volk van de Heer te verenigen:

'Evenzo is het Koninkrijk der hemelen gelijk aan een koopman, die schone parelen zocht. Toen hij een kostbare parel gevonden had, ging hij heen en verkocht al wat hij had, en kocht die' (Matteüs 13:45–46).

En zo kreeg John Borrowman als erfenis de parel van grote waarde – en een stuiver! □

De informatie in dit artikel is gebaseerd op het dagboek van John Borrowman, die van 13 mei 1816 tot 28 maart 1898 heeft geleefd.

Fijn afstemmen

Lisa M. Grover

Televisie kan prima zijn – we kunnen erdoor dingen te weten komen over de wereld om ons heen, ontspanning vinden, en zelfs het evangelie verbreiden. Maar tv is alleen goed in de juiste hoeveelheden. Hier zijn een paar dingen om over na te denken de volgende keer dat je voor de buis gaat zitten.

Voor je tv gaat kijken, stel je jezelf een paar vragen. Heb je:

- je huiswerk af?
- in huis of tuin geholpen?
- al wat aan lichaamsbeweging gedaan?
- de Schriften gelezen?
- aan andere gezinsleden gevraagd wat voor dag zij hebben gehad?

In plaats van tv kijken, kun je:

- een lijst maken van dingen die je altijd al hebt willen doen – en dan met één daarvan beginnen!
- in je dagboek schrijven
- *De Ster* lezen
- tijd met de andere gezinsleden doorbrengen (dan gaan zij ook niet zo gauw tv kijken)
- een muziekinstrument leren bespelen of langer oefenen

Als je tv kijkt, moet je dat selectief doen. Bijvoorbeeld:

- bepaal hoe lang je per dag of per week tv mag kijken
- kies een programma uit voor je gaat zitten kijken. Kies alleen die programma's die de moeite waard zijn

- stel een beloningssysteem op. Als je huiswerk hebt gedaan of iets goeds hebt gelezen, mag je van jezelf een half uur tv kijken
- gebruik je tv-tijd om je op de hoogte te stellen van actuele gebeurtenissen door naar het nieuws of andere informatieve programma's te kijken
- als er iets vulgairs of ongeschikts op het beeld verschijnt, doe de tv dan uit!

Kun je zonder tv? Jongeren in de wijk Pensquitos 1 in San Diego (Californië) gingen een maand lang tv-vasten. Lees wat drie jongevrouwen daarover te zeggen hadden:

'Hoewel ik m'n favoriete programma's miste, miste ik de slechte invloeden die de tv vaak laat zien, absoluut niet.'

– Anne Hansen, 16

'In de periode dat ik geen tv keek, was ik bezig met het kiezen van een universiteit en vond ik de gemoedsrust die ik nodig had om te bidden en antwoord te krijgen.'

– Carrie David, 18

ILLUSTRATOR: DILLEN MAKSH

'Ik vond 't best moeilijk, maar ik heb het idee dat ik door geen tv te kijken aardiger voor mensen ben geworden.'

– Tiffani Clark, 13

En wat is 't probleem eigenlijk? Wat voor invloed heeft de tv? Enkele seminariecuristen hadden er dit over te zeggen:

'Als je te veel tv kijkt, heb je minder tijd voor studie en huiswerk.'

– Coby Page, 17

'Als je zelf sterke principes hebt, bepalen die wat je kijkt. Als je die principes niet hebt, bepaalt de tv je principes.'

– Candi Nickel, 17

'Tv kijken ontnemt je de tijd om met de rest van het gezin te praten en leuke dingen te doen.'

– Cara Adair, 17

'Soms krijg je van tv kijken het idee dat iedereen die verkeerde dingen doet daar reuze plezier in heeft. Dat kan van invloed zijn op hoe je tegen dingen aankijkt.'

– Melodie Moore, 17 □

Boven: 24 juli 1847 – *Valoy Eaton*, Emigration Canyon (1986). *De canyon, waardoor nu een snelweg loopt, vormde 150 jaar geleden voor de eerste pioniers de toegang tot de Salt Lake Valley.*

Links: Gary Price, Blijven duwen (1986, brons). *De trektocht van de pioniers was een heroïsche beproeving van de energie, het geloof, de toewijding en samenwerking binnen een gezin.*

O PIONIERS!

*Een keuze uit
recent vervaardigde
kunstwerken over
de pioniers*

Toen de eerste HLD-pioniers hun tocht van 2000 kilometer over de grote vlakten naar de Salt Lake Valley begonnen, brachten ze daarmee de visie van de kerkleiders in vervulling; al in 1834 hadden zij de Rocky Mountains als vluchthaven voor de heiligen aangewezen.

Toen de loodzware tocht achter hen lag, werden ze bij de kolonisatie van de Salt Lake Valley en nog eens 700 gemeenschappen in het westen van de Verenigde Staten met nog meer tegenslag en hartzeer geconfronteerd.

Het geloof, de moed en het doorzettingsvermogen van de pioniers is al vaak door HLD-kunstenaars als thema gekozen. De hier getoonde werken zijn een keuze uit de meest recente artistieke huldeblijken. Ze maakten deel uit van een tentoonstelling getiteld 'Het beeld van het westen' in het Museum voor kerkgeschiedenis en kunst in Salt Lake City. Tenzij anders aangegeven maken de werken nu permanent deel uit van de museumcollectie. Fotograaf: Ron Read.

Links: Clark Kelley Price, 'Zullen wij in zulk een groot werk niet voorwaarts gaan?' De eerste pioniers brachten de visie van hun omgebrachte profet Joseph Smith in vervulling, die al in 1834 voorspelde dat de heiligen hun toevlucht in de Rocky Mountains zouden zoeken.

Linksonder: Gary Kapp, Zonnebloemen en bizonvlaaien (1987). Omdat hout op de uitgestrekte vlakten schaars was, verzamelden vrouwen en kinderen de hard geworden bizonuitwerpselen als brandstof voor het kookvuur.

Rechtsboven: Bill L. Hill, Waterjongen III (1988); uitgeleend door Marlys Larsen. Net als hun pioniervoorouders verschaffen veel heiligen der laatste dagen zich een bestaan door het land te bewerken. De schilder weet nog hoe hij als jongen water bracht naar zijn vader die op het land werkte.

Rechts: L'Deane Trueblood, Jacob Hamblin (1975, brons). Jacob Hamblin (1819–1886), die vaak 'apostel onder de Lamanieten' genoemd werd, was een vredeftichter en zending onder de indianen. Hier is hij afgebeeld met zijn geadopteerde zoon van indiaanse afkomst.

OP EEN GEWONE DONDERDAG

Gabrielle Larose

Het was een doodgewone donderdag in Val d'Or (Quebec, Canada). Mijn man Jean-Pierre was naar z'n werk, de oudere kinderen waren naar school, de kleintjes en ik waren thuis. Ik begon aan de dagelijkse bezigheden zoals was verzamelen, kamers schoonmaken en maaltijden bereiden.

Tegen half drie 's middags was ik aan een pauze toe. Ik ging even zitten en pakte m'n Schriften. Ik was in het Boek van Mormon bezig, maar om de een of andere reden sloeg ik de Parel van grote waarde open en ging ik in het boek Mozes over de schepping lezen.

Onder het lezen gebeurde er iets onverklaarbaars. Ik kon niet ophouden met lezen. Het voelde alsof ik op een veel dieper niveau ging begrijpen dan anders – niet alleen door de woorden, maar door geestelijke indrukken. Ik kon het boek niet wegleggen en verloor de tijd helemaal uit 't oog. Toen de rest van het gezin weer thuiskwam, was m'n werk en het eten nog lang niet af.

Ik wist niet waarom ik die geweldige ervaring had gehad totdat ik een paar dagen later Noël en Huguette Demers in de kerk zag. Ze waren net drie weken op vakantie geweest, en in die tijd waren ze naar de Washington-tempel gegaan, meer dan 1600 kilometer bij ons vandaan. Een paar weken voor hun vertrek had ik broeder en zuster Demers gevraagd

het tempelwerk te doen voor mijn voorouders van wie ik de namen naar de tempel had gestuurd. Ik had mijn eigen begiftiging nog niet ontvangen, dus ik kon het niet zelf doen. Noël en Huguette wisten toen nog niet wanneer ze naar de tempel zouden gaan, maar ze hadden beloofd het tempelwerk te doen als ze daartoe de kans hadden. In de tussentijd was ik helemaal vergeten dat ik dat aan ze gevraagd had.

Toen ik die zondag met Noël en Huguette sprak en hoorde dat zij het tempelwerk voor mijn voorouders hadden gedaan, wilde ik meteen weten wanneer ze precies in de tempel waren geweest. Ze hadden de week daarvoor het werk gedaan, zeiden ze, op een donderdag. Toen snapte ik het. Die gewone donderdag, toen ik de meest bijzondere geestelijke ervaring van m'n hele leven had, bleek precies de dag te zijn dat zij het tempelwerk voor mijn voorouders deden.

Toen ik tien jaar later naar de tempel voor m'n eigen begiftiging ging, kreeg ik nog meer begrip en waardering voor het geschenk van m'n hemelse Vader, dat Hij mij op die gewone donderdagmiddag toestond te delen in de geest van de tempel. □

ILLUSTRATIE ELEKTRONISCH VERVAARDIGD DOOR PAT GERBER; STANLEY GALLI, DETAIL VAN ADAM EN EVA IN DE HOF VAN EDEN, FOTOGRAFIE. FPG INTERNATIONAL, FLOYD EN WILLIE HOEDMAN, EN CRAIG DIMOND, GEPOSEERD DOOR FOTOMODEL

PIONIEREN IN

DE ANDES

Net als zoveel pioniers in de kerk, baanden de eerste heiligen der laatste dagen in Bolivia, Ecuador en Peru zich een weg van geloof en getuigenis, die velen zouden volgen.

Allen Lijster

Van de hoogvlakte die Altiplano genoemd wordt – die zich noordelijk uitstrekt van het midden van Bolivia tot het zuiden van Peru, van het dichte, groene oerwoud van het Amazonebekken in het oosten tot de schrale kustvlakten in het westen – het herstelde evangelie van Jezus Christus heeft vruchtbare grond gevonden in het noordwesten van Zuid-Amerika. Met geloof en getuigenis hebben pionierende kerkleden in Bolivia, Ecuador en Peru zich een weg gebaand die honderdduizenden mensen sinds de introductie van het evangelie daar in 1956 hebben gevolgd.

Allerlei politieke en economische omstandigheden hebben weliswaar hindernissen ingehouden voor de groei van de kerk, maar de voortgang van het zendingswerk onder deze mensen is gestaag geweest en in sommige gebieden zelfs van enorme omvang. Elk van de genoemde landen had in de jaren zestig slechts enkele honderden heiligen der laatste dagen, maar in 1970 was het ledental al 15duizend. In 1980 was alleen al in Bolivia het ledental 14duizend, terwijl het in Ecuador 19duizend

en in Peru 23duizend was. Veertig jaar na de aankomst van de eerste voltijdzendingen hebben de levenswijze en de inzet van zowel leden als zendingen het totale ledental van de kerk in deze drie landen op bijna een half miljoen gebracht.

OPRECHTE TOON

Toen er in 1957 voor het eerst zendingen aanklopten bij Roberto en Elisabeth Vidal thuis, bespeurde zuster Vidal een oprechte toon in hun boodschap die haar ertoe bracht om hen te vragen terug te keren wanneer haar man weer thuis was. Roberto aarzelde om met de zendingen te spreken, maar hij hield zich aan de afspraak die Elisabeth gemaakt had.

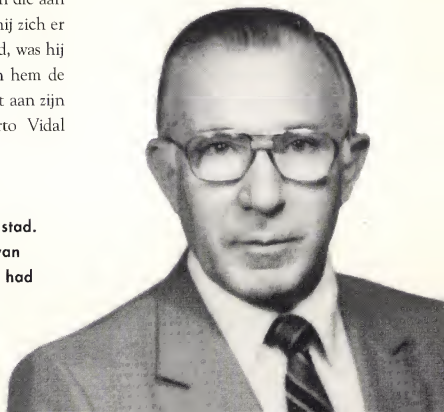
Na de eerste zendingenles was Roberto, die destijds actief lid was van een andere kerk in de kuststad Lima (Peru), vastbesloten om de lectuur te lezen die de zendingen hadden achtergelaten. Hij wilde er leerstellige tegenstrijdigheden en schriftuurlijke misinterpretaties in vinden en die aan de kaak stellen. Maar nadat hij zich er de hele avond in verdiept had, was hij overtuigd dat de zendingen hem de waarheid hadden geleerd. Tot aan zijn dood in 1989, heeft Roberto Vidal

Links: Machu Picchu (Peru), de ruïnes van een oude Incastad. Rechts: Roberto Vidal, een van de eerste kerkleden in Peru, had zich laten dopen in 1957.

nooit meer getwijfeld aan de waarheid van het herstelde evangelie, en heeft hij altijd in woord en daad het licht van zijn getuigenis en van de waarheid uitgedragen.

Toen de zendingen hem hun boodschap brachten, was Roberto Vidal werkzaam in een leidinggevende functie in het middenkader van een bank. Hij was jong, intelligent, hardwerkend, kon zich goed uitdrukken, en zou uiteindelijk opklimmen tot eerste adjunct-directeur van de grootste particuliere bank van Peru. Bijna iedereen die zakelijk met Roberto te maken had, kende hem als *Momón*, en respecteerde hem wegens zijn waarden en normen.

Zendingen die achterin de jaren zeventig in Cajamarca (Peru) werkzaam waren, werden geconfronteerd met dat wijdverbreide respect voor broeder Vidal. In de hoop om de tegenstand en het godsdienstige bijgeloof, waarmee zij te maken hadden, te overwinnen, wilden zij een week lang in een gemeentelijk gebouw een tentoon-

FOTOGRAF: MARINDA TABANGO

stelling houden over het Boek van Mormon en zijn banden met de oude inwoners van Amerika.

De dag voor de opening van de breed en zijd gepubliceerde tentoonstelling, deelden functionarissen van de gemeente de zendingen mee dat een plaatselijke godsdienstige leider hen opdracht had gegeven om de tentoonstelling te verbieden. De zendingen waren gefrustreerd en ontmoedigd, en spraken erover met de directeur van het plaatselijke bankfiliaal, met wie zij al eerder over de kerk hadden gesproken. Toen hij van hun moeilijke situatie hoorde, belde hij broeder Vidal in Lima.

‘Señor Vidal, ik weet dat u mormoon bent’, zei hij. ‘Ik heb groot respect voor u. Nu bevinden zich twee van uw zendingen hier zich in een moeilijke situatie. Ik ben bereid om mijn invloed in deze gemeenschap op het spel te zetten om hen te helpen als

Boven: Rafael Tabango, zijn vrouw, en hun gezin. Rechts: Een markt in Otavalo (Ecuador). Tegenoverliggende bladzijde: In 1978 heet president Spencer W. Kimball Rafael Tabango hartelijk welkom bij de inwijding van de São Paulo-tempel.

ú mij kunt verzekeren dat zij werkzaam zijn voor een goed doel!’

Broeder Vidal spoorde de bankdirecteur aan om de zendingen te helpen. Als gevolg daarvan was de tentoonstelling een succes.

Toen 1970 aanbrak, was broeder Vidal al werkzaam geweest als gemeentepresident, districts-president, en raadgever in het presidium van het zendingsgebied Andes. Toen reisden ouderling Gordon B. Hinckley van het

FOTOGRAF: ALLEN TUSTEER

Quorum der Twaalf Apostelen en ouderling A. Theodore Tuttle van de Zeventig naar Lima om er de 501e ring van Zion te organiseren. Zij riepen broeder Vidal als de nieuwe ringpresident. Later was hij in verschillende regio's in Peru nog werkzaam als regionaal vertegenwoordiger.

Op dezelfde tijd dat de kerk in Lima een kantoor opende voor het gebied Andes van de kerk (nu het gebied Zuid-Amerika-Noord), ging broeder

Vidal met pensioen. Hij werd assistent-bestuurder materiële zaken. Broeder Vidal kreeg in 1985 een andere belangrijke roeping: hij werd geroepen om het zendingsgebied Quito (Ecuador) te presideren.

Het jaar daarop sprak president Hinckley er bij de inwijding van de Lima-tempel zijn bezorgdheid over uit dat broeder Vidal, die in Peru zoveel had gedaan om het evangelie te ver-

breiden en de kerk te versterken, niet aanwezig was. Broeder Vidal kreeg toestemming om van Quito naar Lima te reizen en de gedenkwaardige geestelijke gebeurtenissen rondom de inwijding van de tempel bij te wonen.

Kort na zijn tijd als zendingspresident, werd broeder Vidal geroepen als schrijver van de Lima-tempel. Toen hij in die functie werkzaam was, werd er bij broeder Vidal kanker vastgesteld.

Hoewel hij zijn werkzaamheden aan een plaatsvervangend schrijver moest overdragen, bleef hij officieel aan als tempelschrijver.

Op de dag dat er een nieuwe tempelschrijver werd aangesteld, verliet broeder Vidal rustig het sterfelijk leven. Zijn werk was gedaan en zijn getuigenis was nog net zo levendig als op de avond dat hij de waarheid van het evangelie ontdekte, bijna dertig jaar daarvoor.

'HEMELS ONDERRICHT'

De Amazone ontspringt in de bergen, loopt rond de Altiplano, en stroomt noordwaarts langs de oude Incasteden Cuzco en Machu Picchu, en voegt zich vervolgens bij de wateren van de Rio Napo die uit Ecuador komen. In Bolivia, Ecuador en Peru is Spaans de voertaal, maar op de Altiplano en in de Sierra (de hooglanden van de Andes) hebben de talen Aymara, Quechua en Quichua de overhand.

Hoewel het zendingswerk aanvankelijk vooral gericht was op de grote steden aan de kust, verbreidde het zich al gauw naar steden op

de Altiplano en in de bergen, zoals Otavalo (Ecuador), dat in een groene vallei ligt, ongeveer honderd kilometer ten noordoosten van de hoofdstad Quito. De Quichua-sprekende inwoners zijn voornamelijk Otavalo-Indianen, een levendig, nijver volkje dat door hun aanvaarding van het herstelde evangelie de eerste niet-Spaanstalige ring in het westen van Zuid-Amerika vormde.

Een van de eerste Otavalo-Indianen die het evangelie aanvaardden, was Rafael Tabango, die woonde op een klein stukje grond vlak buiten de stad. Hoewel hij niet erg goed kon lezen, voelde Rafael een krachtig getuigenis in de boodschap die de twee jonge zendelingen hem thuis brachten, en al gauw had hij een getuigenis van het Boek van Mormon. Na zijn doop wijdden zijn gezin en hij zich aan het werk van de Heer. Daarna kwam broeder Tabango elke zondag in het kleine, gehuurde kerkgebouw met een envelop met tiende en offergaven, die hij overhandigde aan de zendingel die werkzaam was als gemeentepresident. Broeder Tabango's had een bescheiden inkomen uit arbeid voor een textielfabriek, en uit wat opbrengst van wat hij teelde op zijn kleine stukje grond.

Niet lang na hun doop werden zuster Tabango en enkele kinderen ernstig ziek. Broeder Tabango bad om hun herstel en deed al wat hij kon om medische zorg te regelen. Toen broeder Tabango op zondag zijn bijdragen voor die week aan de gemeentepresident overhandigde, gaf die hem de envelop

terug en sprak zijn bezorgdheid uit over de gedachte dat broeder Tabango dat geld die week weleens voor medicijnen nodig zou kunnen hebben.

Broeder Tabango gaf de envelop nogmaals aan de zendingel en zei met grote overtuiging: 'President, dit geld is niet van mij – het is van de Heer. Ik heb het recht niet om er medicijnen van te kopen. Neem alstublieft mijn tiende aan.'

De volgende dag werden broeder Tabango's gebeden verhoord toen alle zieke gezinsleden beter werden.

In de loop der jaren werd het niet bepaald welgestelde gezin Tabango gezegend met vijftien kinderen, maar slechts vier werden ouder dan vijf jaar. Het geloof van het echtpaar was echter onwankelbaar. In de herfst van 1978 waren broeder en zuster Tabango dankzij grote persoonlijke offers in staat om door een groot deel van Zuid-Amerika naar Brazilië te reizen voor de inwijding van de São Paulo-tempel, waar zij hartelijk begroet werden door president Spencer W. Kimball, met wie zij hun vriendschap hernieuwden. Na de inwijding ontvingen de echtelieden hun begiftiging en werden zij aan elkaar verzegeld, waarmee ze de hoop en verzekering van een eeuwig gezin kregen. Later werden de kinderen die zij in dit leven hadden verloren aan hen verzegeld voor de eeuwigheid.

Broeder Tabango liet zich er door zijn gebrek aan opleiding niet van weerhouden om het evangelie te bestuderen en het te begrijpen. Toen ouderling Tuttle hem vroeg hoe hij zo'n diep-

gaand begrip van het Boek van Mormon had gekregen, antwoordde broeder Tabango: 'Ik heb hemels onderricht ontvangen.'

'KOMENDE ZONDAG GA IK MET U NAAR DE KERK'

Midden jaren zestig stapten zendelingen die werkzaam waren in de wijk Magdalena van Lima altijd graag even het winkeltje van Teresa Gai binnen om wat kouds te drinken en een praatje te maken. De kleine *bodega* besloeg nog geen 75 vierkante meter, en op de schappen stond een grote verscheidenheid aan ingeblikte en verpakte voedingswaren. Voor de eigenaresse brachten de bezoekjes van de gezelschap zoekende zendelingen herinneringen terug aan gelukkiger tijden.

Vóór de Tweede Wereldoorlog had de familie van Teresa een goed leven geleid in hun geboorteland, Italië. En Teresa was zelfs een jaar lang de tegenhanger van wat nu Miss Italië is. Maar de regering legde beslag op de eigendommen van de familie, en zij waren gedwongen om hun geliefde geboorteland te ontvluchten. Teresa kwam uiteindelijk terecht in Peru, waar ze trouwde en een zoon kreeg. Teresa's echtgenoot overleed, en haar enige zoon trouwde en verliet het ouderlijk huis.

Teresa hield zichzelf bezig met haar *bodega* en woonde zelf in het bescheiden tweekamerappartement achter de zaak. Zeven dagen per week was ze bezig, van 's morgens vroeg tot 's avonds laat. Ze verwelkomde de kans om

vriendschap te sluiten met de zendingen, die ver van huis waren, en hun morele steun te geven. En de zendingen verwelkomden de kans om hun Teresa hun evangelieboodschap te brengen.

Toen de zendingen Teresa de lessen gaven, voelde ze de geest van hun boodschap. Maar ze maakte zich zorgen of ze de sabbat wel kon heiligen. Tenslotte was de zondag een drukke dag voor haar kleine *bodega*. De zendingen moedigden haar echter aan om mee te gaan naar de kerk, maar ze deed dat niet omdat ze haar zaak niet wilde sluiten op zondag. Na lang nadenken beloofde ze echter: 'Zondag ga ik met u mee naar de kerk.'

Enkele dagen later besefte Teresa tot haar grote ontzetting dat ze beloofd had om haar *bodega* te sluiten om mee te gaan naar de kerk op oudejaarsdag – de dag met de grootste omzet in het jaar! Ze was al van plan geweest om op Nieuwjaarsdag te sluiten, wat inhield dat ze nu op twee zeer winstgevendende dagen gesloten zou zijn en pas weer open zou gaan op dinsdag, de dag met de laagste omzet van de week.

Ze vroeg zich af hoe ze onder haar toezegging uit kon komen, maar voor

Teresa Gai was een belofte een belofte. Ze sloot de winkel en ging met de zendingen naar de kerk. Ze genoot van de diensten, maar kon niet nalaten af en toe te denken aan de mensen die nu ergens anders hun voedsel voor oudejaarsavond gingen kopen.

Die zondagmiddag en -avond kon ze in haar kleine appartement achter de zaak haar klanten horen kloppen op het stalen rolluik voor haar winkel. Het was moeilijk om ze te negeren. De mensen verlieten zich op haar. Zouden ze het begrijpen? Zouden ze ooit nog terugkomen naar haar *bodega*? Hoe moest ze die week aan geld komen om de vakken bij te vullen, nu ze twee dagen lang geen inkomen had gehad?

Dinsdagochtend was Teresa bang voor wat er komen ging toen ze haar *bodega* opende. Tot haar verbazing had ze aan het eind van de dag meer verkocht en meer geld in kas gekregen dan op enige andere dag sinds de opening van haar winkel. Ze had sterk het gevoel dat de Heer haar gezegend had omdat ze zijn dag had geheiligd. Teresa heeft daarna nooit meer haar *bodega* op zondag geopend.

Ergens halverwege een beduimd notitieboek waarin Teresa's dagelijkse

De leden van de wijk La Florida in de ring Trujillo (Peru), in Chimbote (Peru), zijn een toonbeeld van de groei die de kerk halverwege de jaren zeventig, slechts twintig jaar na de doop van de eerste leden in Peru, al doormaakte in Zuid-Amerika.

omzetten staan, is een dikke streep dwars over de bladzijde getrokken. De dagelijkse totalen na die streep vertonen een aanzienlijke stijging.

'Die streep staat voor de dag dat ik me heb laten dopen', zei Teresa jaren later in tranen. Ze was vooral dankbaar voor haar getuigenis van het herstelde evangelie en voor de vele geestelijke zegeningen die haar leven verrijkt hadden sinds ze lid was geworden van de kerk.

Na haar doop stortte zuster Gai zich in de kerkelijke activiteit met haar typerende enthousiasme en bereidheid om roepingen te aanvaarden en werkzaam te zijn voor de Heer. Zij vond grote vreugde in het evangelie, een vreugde die zij ook uitstraalde en die de mensen in haar omgeving opbeurde, inclusief de zendingen die werkzaam

FOTOGRAF: DON L. SERRA

waren in haar deel van Lima. Gezien alle verfrissingen die ze de zendingen gaf, is het een wonder dat haar zaak er niet aan onderdoor is gegaan.

In 1986 woonde zuster Gai de inwijding van de Lima-tempel bij. Door de tempel kreeg zij haar laatste kans om onzelfzuchtig te geven aan andere mensen. Zuster Gai, die toen bijna tachtig was, aanvaardde bereidwillig een roeping als tempelwerkster in de prachtige nieuwe tempel.

**'AL MIJN VRAGEN WERDEN
BEANTWOORD'**

Over het algemeen hapt ieder die La Paz (Bolivia) bezoekt, op zo'n 3800 meter hoogte aan de oostkant van de Altiplano, de eerste dagen naar adem in de dunne berglucht. Er zijn steeds meer westerse invloeden te zien in die drukke stad, maar de cultuur van La Paz is nog steeds behoorlijk traditioneel. Halverwege de jaren zestig werden de leden van de drie ontlukkende plaatselijke gemeenten van de kerk in een sociaal isolement geplaatst vanwege hun 'merkwaardige' geloof dat niet strijdig was met eeuwenoude tradities.

Een van die leden was Jorge Leaño, die door een collega van zijn werk uitgenodigd was om ook te luisteren naar de boodschap van de twee Noord-Amerikaanse zendingen. Jorge was zo onder de indruk van het verslag van het eerste visioen van Joseph Smith, dat hij wilde dat zijn vrouw, Zorka, het ook zou horen. Zorka's zuster had een jaar eerder, in de midden-Boliviaanse stad Cochabamba, al naar de zendingen geluisterd, en nu lieten Jorge en Zorka hen bij hen thuis komen.

Toen de zendingen alle zendingenlessen hadden gegeven en het gezin de uitdaging hadden gegeven om zich te laten dopen, vertelden de Leaño's hun dat zij daar niet zo snel klaar voor konden zijn. Toen daagden de zendingen het gezin uit om nogmaals in het Boek van Mormon te lezen en vervolgens te bidden over wat zij hadden gehoord. Jorge en Zorka hadden tot dan toe alleen aan het eind van de lessen met de zendingen samen gebeden.

Die avond knielden Jorge en Zorka voor het eerst in hun huwelijk samen neer en baden tot hun hemelse Vader. Zij deden dat met een oprecht hart, in de bedoeling om de wil van hun hemelse Vader te doen die aan hen

Boven: Heiligen in Ecuador komen bijeen voor een ringconferentie. Rechts: Jorge en Zorka Leaño, president en mater van de Lima-tempel (zie onder), geven hun hemelse Vader alle eer voor het feit dat zij opgewassen zijn gebleken tegen de taken die zij op hun schouders hebben genomen sinds zij in 1965 in La Paz (Bolivia) lid zijn geworden van de kerk.

FOTOGRAF: MIGUEL CISNEROS

geopenbaard was. Beiden voelden een overweldigend getuigenis dat de boodschap van het herstelde evangelie van Jezus Christus waar was en dat het Boek van Mormon het woord van God was. De volgende dag zeiden zij de zendingelingen dat ze klaar waren om zich te laten dopen, en op 19 september 1965 werden zij dan ook lid van de kerk.

Naarmate hij in het evangelie groeide, raakte Jorge ervan overtuigd dat God werkelijk weer tot de mens had gesproken. 'Al mijn vragen werden beantwoord, vragen over onze herkomst, waarom we hier op aarde zijn, en wat onze eeuwige toekomst zal zijn', zei hij.

Na zijn doop moest Jorge een punt zetten achter veel sociale gebruiken die verbonden waren met zijn veelbelovende carrière bij een bank. Aanvankelijk was hij het mikpunt van veel plagerijen en grapjes van collega's die nieuwsgierig waren hoe lang hij het zou uithouden zonder alcohol of sigaretten. Maar Jorge bleef zijn verbonden trouw, en zijn critici werden uiteindelijk zijn grootste beschermers tegenover hen die probeerden hem onder druk te zetten om zich niet aan het woord van wijsheid te houden.

Over die vroege tijd als een van de weinige heiligen der laatste dagen in Bolivia heeft broeder Leaño gezegd: 'Ik leerde dat je rijkelijk gezegend wordt als je je niet schaamt voor het evangelie en de kerk.'

Tijdens hun eerste jaren als lid van de kerk, werden Jorge en Zorka geconfronteerd met grote financiële moi-

lijkheden. Ze hadden eens dringend geld nodig om schoenen en andere benodigdheden voor hun vier kinderen te kopen. Maar het enige geld dat ze hadden, was het geld dat ze opzij hadden gezet als tiende. Moesten ze dat geld even 'lenen' om schoenen te kopen? Zuster Leaño sprak haar diepe overtuiging uit dat ze niet het recht hadden om dat geld te lenen, en dat ze snel hun tiende moesten betalen in plaats van in de verleiding te komen om het geld voor iets anders te gebruiken.

Broeder Leaño zocht onmiddellijk de leiders van de gemeente op en gaf hun de tiende. Op weg naar huis dacht hij: *Wat doen we nu? Hoe komen we aan het geld dat we nodig hebben?* Toen hij thuiskwam, vernam Jorge tot zijn verbazing en dankbaarheid dat zijn kinderen een biljet van honderd boliviano hadden ontdekt in een plastic vaasje dat ze hadden gevonden. Het geld was voldoende om de dringend benodigde schoenen te kopen. Sinds die dag heeft broeder Leaño enthousiast zijn getuigenis gegeven van de wet van tiende.

Broeder Leaño's leven heeft voortdurend in het teken gestaan van dienst aan de Heer. Niet lang na zijn doop werd hij geroepen als raadgever van de gemeentepresident van La Paz. Later was hij zelf werkzaam als gemeentepresident, districts-president, en als president van de ring La Paz die in 1979 werd georganiseerd. Vier jaar later werd hij geordend als eerste patriarch van de ring. Hij was bovendien twee keer werkzaam als regionaal vertegenwoordiger. Tussen al die roeping in –

van 1987 tot en met 1990 – was hij ook nog president van het zendingsgebied Cali (Colombia).

Sinds 1995 zijn broeder en zuster Leaño president en mater van de Lima-tempel, een roeping waarvan ze zeggen dat hij 'muy, muy especial' (zeer, zeer bijzonder) is.

'Elke keer dat de Heer mij geroepen heeft om Hem te dienen, heb ik mij onvoorbereid en onbekwaam gevoeld – zelfs tot lang nadat ik de roeping had ontvangen', zegt broeder Leaño als hij erover nadenkt. 'Maar ik weet dat de Heer zijn eigen plan heeft en dat het goed in elkaar steekt. Hoewel ik mij zelf onbekwaam heb gevoeld, heeft de Heer mij altijd gezegend en ervoor gezorgd dat ik opgewassen was tegen mijn taken.'

Waarom heeft de kerk zoveel getrouwe, kloekmoedige mensen aangetrokken in de noordwestelijk gelegen landen van Zuid-Amerika? Jorge Leaño beantwoordt die vraag:

'Allereerst omdat de meerderheid van de mensen hier rechtstreekse afstammelingen van het huis van Israël zijn. Zij hebben de macht om de evangelieuwaarheden te geloven in hun bloed', zegt hij. 'Ten tweede vanwege de uitnemendheid van de leiders die de Heer voor de kerk heeft voorbereid, te beginnen met de zendingelingen. Ten derde vanwege de geschiedenis van deze landen. Keer op de keer zijn de mensen hier misbruikt en vertrappt. Maar zij willen opstaan. Zij voelen grote hoop in Jezus Christus en zijn kerk.' □

Glen S. Hopkinson, *Het einde van Parley Street*

Toen de heiligen vanwege het geweld door bendes gedwongen waren om hun huis in Nauvoo te verlaten, werden ze geconfronteerd met de eerste van veel hindernissen: de winterse oversteek van de Mississippi.

In de Schriften lezen we:
‘Verdraagt elkanders moeilijkheden; zó zult gij de wet van Christus vervullen’ (Galaten 6:2).
Bovenop een berg in Noorwegen ontdekten deze tieners toen ze in moeilijkheden kwamen, dat het belangrijk is om vrienden te hebben die je kunnen helpen. Zie ‘De last delen’, blz. 10.

